

Закон о јавним бележницима, 1930.

Садржај

Глава прва. Делокруг јавног бележника

Глава друга. Постављање јавних бележника и престанак њихове службе

Глава трећа. Општа наређења о пословању јавног бележника

Глава четврта. Посебна наређења о делокругу и пословању јавног бележника

Глава пета. Чување исправа и вођење пословних књига

Глава шеста. Поступак са јавнобележничким списима пошто се упразни јавнобележничко место

Глава седма. Јавнобележнички приправници и вршиоци дужности јавног бележника

Глава осма. Јавнобележничке коморе и њихови органи

Глава девета. Надзор над јавним бележницима, одсуство јавног бележника и поступак у случају онеспособљења јавног бележника

Глава десета. Дисциплинска одговорност јавних бележника

Глава једанаеста. Јавни бележници као судски повереници

Глава дванаеста. Јавнобележничке награде

Глава тринаеста. Осигурање јавних бележника

Глава четрнаеста. Пискарачи (надриписари)

Глава петнаеста. Прелазна и завршна наређења

347.961
(497.1)(097.5)

1

ГИТ

ЗАКОН

О

јавним бележницима

171. Св.

ЗБИРКА ЗАКОНА

протумачених и објашњених судском
и административном праксом

Издаје ГОЈКО НИКЕТИЋ

Св. 171.

Уведено у нови инвентар бр. 2461

Јануара 1942 год.

Београд.

ЗАКОН
о

ЈАВНИМ БЕЛЕЖНИЦИМА

од 11. септембра, 1930.—II год.

БИБЛИОТЕКА
Министарства Правде
Бр. _____

БЕОГРАД

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ГЕЦЕ КОНА

КНЕЗ МИХАИЛОВА УЛИЦА 1.

1930

САДРЖАЈ.

<i>Глава прва. Делокруг јавног бележника.</i>	
Службени делокруг (§ 1. и 2.)	11
Састављање приватних исправа и заступање странака (§ 3.—5.)	12
<i>Глава друга. Посматрање јавних бележника и престанак њихове службе.</i>	
Услови за постављање (§ 6.—9.)	13
Установљење јавнобележничких места (§ 10.)	16
Службено подручје (§ 11.)	17
Постављање (§ 12.)	17
Овлашћење за стране језике (§ 13.)	18
Јамчевина (§ 14.—20.)	18
Печат и потпис јавног бележника (§ 21. и 22.)	21
Заклетва јавног бележника (§ 23.)	22
Почетак службе (§ 24.—26.)	23
Престанак службе (§ 27.—29.)	24
<i>Глава трећа. Општа наређења о пословању јавног бележника.</i>	
Стан и канцеларија (§ 30.)	27
Почетак и престанак службеног рада (§ 31)	27

Јав. б.
38720

Искључење јавног бележника (§ 32.—34.)	28
Ускраћивање службеног рада (§ 35.—37.)	29
Чување службене тајне (§ 38.)	30
Дужност верног посведочавања (§ 39.)	30
Одговорност за штету (§ 40.)	30
Спољашњи облик јавнобележничке исправе (§ 41.—48.)	31
Чување исправа	34
<i>Глава четврта, Посебна наређења о делокругу и пословању јавног бележника.</i>	
Отсек први. Јавнобележнички акти о правним пословима.	
1. Правни послови за које је потребан јавнобележнички акт (§ 52.)	36
2. Извршност јавнобележничких аката (§ 53. и 54.)	37
3. Састављање јавнобележничких аката о правним пословима међу живима.	
Састављање јавнобележничких аката међу присутним и отсутним (§ 55.—57.)	38
Потврђивање (соленизација) приватних исправа, (§ 58.)	39
Утврђивање истоветности (§ 59. и 60.)	40
Сведоци акта (§ 61.—67.)	41
Употреба тумача (§ 68-71.)	44
Садржина јавнобележничког акта (§ 72.—74.)	45

4. Састављање јавнобележничког акта о изјавама последње воље и о наследним уговорима.	
Учинак (дејство) јавнобележничког акта (§ 75.)	47
Потребне формалности (§ 76. и 77.)	48
Састављање усмених изјава последње воље датих од малолетника (§ 78.)	48
Преузимање писмених изјава последње воље (§ 79.—81.)	49
Опозивање изјаве последње воље (§ 82. и 83.)	51
Отсек други. Посведочавање (потврђивање) чињеница и изјава.	
Случајеви посведочавања (§ 84.)	52
Оверавање преписа (Видимирање) (§ 85.)	52
Оверавање извода из трговачких и пословних књига (§ 86.)	53
Оверавање превода (§ 87.)	53
Оверавање потписа (Легализовање) (§ 88.—90.)	54
Посведочење времена кад је исправа предочена (§ 91.)	55
Посведочавање да је неко жив (§ 92.)	56
Регистар о оверавањима и посведочењима (§ 93.)	56
Саопштавање изјава (§ 94.—98.)	56
Посведочавање закључака главних скупштина (§ 99.)	59

Посведочавање чињеница (§ 100. и 101.)	59
Протести (§ 102.)	60
Отсек трећи. Издавање отправака, потврда (сведоџби, уверења), преписа и извода.	
Овлашћење за издавање (§ 103.)	60
Опште наређење о издавању отправака и преписа § 104.)	61
Отправци јавнобележничких аката о правним пословима међу живима (§ 105.)	61
Поновно издавање отправака (§ 106.—108.)	62
Издавање преписа и разгледање јавнобележничких аката о правним пословима међу живима (§ 109.)	63
Отправци и преписи јавнобележничких аката о изјавама последње воље или о наредбама за случај смрти (§ 110.)	64
Потврде (§ 111.)	64
Садржај и облик отправака и преписа (§ 112.—114)	64
Белешка (клаузула) о оверењу (§ 115 и 116.)	66
Забележење о издавању отправака (§ 119.)	66
Потврда о постојању јавнобележничког акта (§ 118.)	67
Жалбе (§ 119.)	67
Отсек четврти. Преузимање исправа, новца и папира од вредности ради чувања и изручења.	

Чување исправа (§ 120—122)	68
Чување новца и папира од вредности (§ 123—126.)	68
Глава пета. Чување исправа и вођење пословних књига.	
Чување исправа (§ 127.)	70
Проглашавање изјава последње воље (§ 128.)	71
Регистар и књиге јавног бележника (§ 129 и 130.)	72
Глава шеста. Поступак са јавнобележничким списима пошто се упразни јавнобележничко место.	
Чување јавнобележничких списа код среског суда и предаја истих вршиоцу дужности јавног бележника, односно новом јавном бележнику (§ 131.)	74
Надомештавање несталих списа (§ 132)	75
Издавање исправа од стране среског суда (§ 113.)	76
Поступак са расположењима на случај смрти (§ 134.)	76
Издавање отправака, преписа, новаца и потврда од стране вршиоца дужности, односно новог јавног бележника (§ 135)	77
Глава седма. Јавнобележнички приправници и вршиоци дужности јавног бележника.	
Јавнобележнички приправници (§ 136—142.)	77
Јавнобележнички заменици (§ 142—145.)	81
Вршиоци дужности јавног бележника (§ 146 и 147.)	82

Заједничка наређења за вршиоце дужности и заменике јавног бележника (§ 148 и 149.)	83
<i>Глава осма. Јавнобележничке коморе и њихови органи.</i>	
Јавнобележничка комора (§ 150.)	84
Дужност јавнобележничке коморе. Њезини органи (§ 151.)	85
Бирање претседника, заменика и осталих чланова одбора коморе (§ 152—154.)	86
Делокруг претседника одбора јавнобележничке коморе (§ 155.)	88
Делокруг скупштине јавнобележничке коморе (§ 156.)	89
Делокруг и рад одбора јавнобележничке коморе (§ 157—161.)	89
Савез јавнобележничких комора (§ 162.)	93
Поузданици јавнобележничких приправника у комори (§ 163—165.)	93
<i>Глава девета. Надзор над јавним бележницима, одсуство јавног бележника и поступак у случају онеспособљења јавног бележника.</i>	
Надзор (§ 166.)	94
Отсуства јавних бележника (§ 167)	96
Онеспособљење јавног бележника (§ 168.)	97
<i>Глава десета. Дисциплинска одговорност јавних бележника.</i>	
Кривице и казне (§ 169—176.)	98
Дисциплинска власт (§ 177—185.)	102
Дисциплински поступак (§ 186—210.)	106

Извршење пресуда и других одлука у дисциплинском поступку (§ 211—215)	115
Обнављање дисциплинског поступка (§ 216—220.)	117
<i>Глава једанаеста. Јавни бележници као судски повереници.</i>	
Провођење оставинских расправа (§ 221 и 222)	118
Други послови који се могу поверити јавном бележнику (§ 223.)	121
Положај и рад јавног бележника као судског повереника (§ 224)	122
Надзор над радом јавног бележника као судског повереника (§ 225.)	122
Чување списка о пословима јавног бележника као судског повереника (§ 226.)	123
<i>Глава дванаеста. Јавнобележничке награде.</i>	
Награде за радње у својству јавног бележника (§ 227—234.)	123
Награде за радње као судског повереника (§ 235)	126
Награде за заступање пред судом (§ 236.)	126
Издавање тарифе о наградама јавних бележника (§ 237.)	127
<i>Глава тринаеста. Осигурање јавних бележника (§ 238.)</i>	
<i>Глава четрнаеста. Пискарачи (надриписари) (§ 239.)</i>	
<i>Глава петнаеста. Прелазна и завршна наређења (§ 240—253.)</i>	

ЗАКОН

о јавним бележницима (нотарима)

од 11. септембра, 1930. — II год.

Глава прва. Делокруг јавног бележника

Службени делокруг

§ 1. — Јавне бележнике поставља државна власт и даје им карактер лица јавног поверења, да по прописима овога закона састављају и отправаљају јавне исправе о правним пословима, изјавама и чињеницама, на којима се заснивају права; да примају исправе ради чувања, или новац и папире од вредности ради предаје другим лицима или властима и да по налогу судова или других јавних власти проводе поступке који им се по закону могу поверити.

§ 2. — Јавнобележничке исправе [јавнобележнички акти, јавнобележнички записници и јавнобележничка посведочења (потврде)] као и њихови отправци издани по наређењима овога закона јесу јавне исправе, ако су код њихова састављања и отправљања одржане све битне формалности прописане у овом закону.

Састављање приватних исправа и заступање странака

§ 3. — ⁽¹⁾ Јавни бележници су овлашћени да на захтев странака раде на састављању приватних исправа. Даље су овлашћени да у неспорним стварима пред судовима и осталим властима заступају странке и упућују поднеске као пуномоћници кад су те ствари у непосредној вези са неким од њих састављеним актом или посведочењем.

⁽²⁾ У грађанским спорним стварима, у кривичном и извршном поступку као и у неспорним стварима, осим оних које су поменуте у првом ставу, јавни бележници су у своме службеном месту овлашћени да заступају странке само онда, кад у томе месту нема два адвоката и кад закон изрично не прописује заступање адвокатом.

§ 4. — Јавни бележник не може заступати странку у поступку, у којем се у целини или делимице побија исправа, правни посао или друга радња, код које је он суделовао као јавни бележник или као судски повереник.

§ 5. — ⁽¹⁾ Јавни бележник дужан је по послове поменуте у § 3. радити савесно, верно и ревносно, држати се прописа и не сме суделовати у недопуштеним, привидним и сумњивим пословима.

⁽²⁾ Као заступник странке има јавни бележник иста права и исте дужности и одго-

вара једнако као и адвокат. Његов однос према странци просуђује се по прописима Закона о адвокатима. Те ће прописе сходно примењивати и јавнобележничка надзорна и дисциплинска власт, кад је јавни бележник вршио послове поменуте у § 3.

Глава друга. Постављање јавних бележника и престанак њихове службе*Услови за постављање*

§ 6. — За јавног бележника може бити постављен само онај, који докаже:

- 1) да је држављанин Краљевине Југославије;
- 2) да је својевласан;
- 3) да је навршио 30 година живота;
- 4) да је као редован слушаалац свршио правне науке и положио дипломски испит на којем правном факултету у Краљевини Југославији;
- 5) да је по свршеном правном факултету и положеним испитима, провео у вежби пет година, од којих најмање две године код јавног бележника и једну код редовног суда, а остале две године код јавног бележника, редовног суда, адвоката или државног правобраниоца;
- 6) да је положио адвокатски или судијски испит.

§ 7. — Ако се за место, које се има попунити, није пријавио ни један молилац који испуњава све законске услове, онда Министар правде може дати опроштај од под бр. 5, §-а 6. наведеног услова двогодишње вежбе код јавног бележника, ако молилац испуњава остале у овоме параграфу наведене услове.

§ 8. — За јавног бележника могу, ако испуњавају услове из § 6 бр. 1 до 3, бити постављени:

1) државни правобраниоци, претседници окружних судова, претседници и судије виших судова, врховни и виши државни тужиоци и њихови заменици и редовни професори права на универзитету, без обзира колико су времена служили на тим положајима и без вежбе прописане овим законом, а професори права и без адвокатског, односно судијског испита;

2) судије среских, окружних и трговачких судова, државни тужиоци и њихови заменици, секретари виших судова са положеним судијским испитом као и начелници, инспектори и секретари Министарства правде са положеним судијским или адвокатским испитом и ванредни професори права на универзитету, ако су на једном или више од тих положаја провели најмање пет година ма да немају вежбе прописане овим законом, а ванредни професори права и без адвокатског, односно судијског испита и

3) адвокати ако су вршили адвокатуру најмање пет година.

§ 9. — ⁽¹⁾ Јавни бележник не може бити:

1) ко услед правноснажне пресуде кривичног суда нема законске способности за стицање јавног звања или ко је осуђен због којег кривичног дела из користољубља, у последњем случају ни онда, кад су правне последице пресуде у погледу способности за стицање јавног звања престале;

2) ко је пресудом дисциплинског суда лишен звања јавног бележника, адвоката или јавнобележничког приправника, док не прођу три године од дана лишења звања;

3) ко је дисциплинском пресудом из јавне службе отпуштен или стављен у пензију;

4) ко с платом врши сталну државну или коју другу јавну или приватну сталну службу, изузевши службу хонорарног професора или хонорарног наставника на универзитету или хонорарног наставника стручних школа;

5) ко има занимање које се не слаже са угледом, чашћу или независношћу јавног бележника;

6) ко се налази под стечајем;

7) ко се налази под правноснажно одређеном истрагом због којег дела наведеног под бр. 1. све док истрага не буде правноснажно обустављена;

8) ко због душевних или телесних мана није способан да сам врши јавнобележничке послове;

9) ко испољава начела против постојеће државне форме или начела промене државног поретка.

⁽²⁾ Јавни бележник не може бити истовремено адвокат.

Установљење јавнобележничких места

§ 10. — ⁽¹⁾ У седишту сваког срескога суда оснива се по правилу по једно јавнобележничко место.

⁽²⁾ У срезovima са већим бројем становника основаће се у седишту среског суда више места јавних бележника, тако, да на сваких тридесет хиљада становника дође по један јавни бележник.

⁽³⁾ Нова места могу се основати тек онда, кад се у истом срезу напуни нових тридесет хиљада становника.

⁽⁴⁾ У седиштима среских судова, у којима има више од четрдесет хиљада становника, Министар правде може, по саслушању надлежног апелационог суда и надлежне јавнобележничке коморе, уредбом одредити број јавнобележничких места тако, да, уважавајући при томе укупан број становника у подручју тих среских судова, на сваких двадесет хиљада становника дође по један јавни бележник.

⁽⁵⁾ Ако у ком месту више среских судова имају своја седишта, постављаће се јавни бележници за све среске судове према укупном броју становништва тих срезова.

⁽⁶⁾ Пре него што се оснује које место јавног бележника има се утврдити број становника по последњим службеним подацима опште државне статистике и прибавити мишљење јавнобележничке коморе и надлежног апелационог суда.

Службено подручје

§ 11. — ⁽¹⁾ Службена делатност јавног бележника простира се на цело подручје онога окружног суда у чијем се подручју налази седиште јавног бележника.

⁽²⁾ Исправе, које јавни бележник састави изван свога подручја, немају снаге јавне исправе.

Постављање

§ 12. — ⁽¹⁾ Јавног бележника поставља Министар правде по правилу на основу стечаја.

⁽²⁾ У циљу попуњења јавнобележничких места јавнобележничка комора ће по наређењу Министра правде у року од три недеље по примљеном наређењу расписати стечај. Рок стечаја не може бити краћи од месец дана ни дужи од два месеца.

Стечај се мора објавити једанпут у Службеним новинама и у званичном листу дотичне бановине ако га има.

⁽⁴⁾ Прописно снабдевене молбе подnose се јавнобележничкој комори која је расписала стечај, и то: јавни бележници, адвокати, јавнобележнички и адвокатски приправници преко својих надлежних комора, а јавни службеници преко своје претпостављене власти. Ове молбе комора ће са образложеним предлогом поднети надлежном апелационом суду у чијем је подручју место, које се има испунити, а апелациони суд поднеће молбу Министарству

правде са својим извештајем и образложеним предлогом. Комора поднеће молбе најдаље за петнајест дана по протеклу стечајног рока, а апелациони суд Министарству правде најдаље за петнаест дана пошто их са предлогом прими од коморе.

(⁵) Закасне молбе неће се узимати у обзир.

(⁶) При попуњавању јавнобележничких места даће се, уколико је могуће, предност јавним бележницима и јавнобележничким приправницима.

Овлашћење за стране језике

§ 13. — (¹) Јавни бележник саставља јавнобележничке исправе само на службеном језику.

(²) Ако јавни бележник докаже, да осим службеног језика потпуно зна и који други језик, овластиће га надлежни апелациони суд, да саставља и оверава преводе са тога језика и на тај језик. Такви преводи и оверења сматрају се као да потичу од овлашћеног тумача.

(³) Апелациони суд може то овлашћење опозвати кад утврди да јавни бележник довољно не познаје тај језик.

Јамчевина

§ 14. — Постављени јавни бележник има, пре полагања заклетве, уплатити јамчевину и добити одобрење јавнобележничког печата.

§ 15. — (¹) Сваки бележник мора код окружног суда у чијем се подручју налази његово седиште, да положи јамчевину или у готову, или у папирима од вредности, или у уложним књижицама новчаних завода, који су папири односно књижице по постојећим прописима прикладни за улагање новца сирочади.

(²) Вредност папира рачуна се по курсу бележеном на којој домаћој берзи онога дана, који претходи дану полагања, али никада изнад номиналне вредности.

§ 16. — (¹) Јамчевина јавног бележника чије је седиште у седишту апелационог суда износи педесет хиљада динара, у седишту окружног суда двадесет пет хиљада, а у осталим местима десет хиљада динара. Положену јамчевину примиће окружни суд, и, ако одговара законским наређењима, издаће јавном бележнику потврду да је на прописан начин положена.

² Против решења које се односи на јамчевину имају права рекурса на апелациони суд, у року од осам дана, јавни бележник и виши државни тужилац, коме се решење о јамчевини у сваком случају има доставити.

§ 17. — (¹) Јамчевина служи као залога:
1) за обавезе јавног бележника које произлазе из његовог пословања као лица јавног поверења (§§ 1 и 2) и као судског повереника (§§ 221 и 223) и

2) за новчане казне и трошкове дисциплинског поступка.

Захтеви под бр. 1 имају првенство пред онима под бр. 2.

(³) За друге захтеве може се јамчевина заложити односно може се на њој стећи принудно заложно право само без повреде заложног права, које припада захтевима под бр. 1 и 2. Такви захтеви намириће се из јамчевине тек након поступка проведеног по §§ 19 и 20.

§ 18. — (¹) Судови и друге власти дужни су свако извршење, које је на јамчевини проведено, као и свако смањење јамчевине јавити јавнобележничкој комори, која ће позвати јавног бележника да у одређеном року допуни јамчевину, да не наступе последице §-а 27 бр.6.

(²) Ако се у оваквом случају укаже потреба, да се бележник по §-у 196 привремено удаљи из службе, комора ће то предложити апелационом суду.

§ 19. — (¹) Кад јавни бележник умре или кад на који други начин престане његова служба, издаће окружни суд јамчевину после проведеног прогласног поступка.

(²) Окружни суд ће прогласом позвати своне, који на јамчевини имају законско заложно право (§ 17 ст. 1 бр. 1 и 2) или уопште право да се из јамчевине намире, да у року од два месеца пријаве своје захтеве, јер ће суд по протеку овога рока, без обзира на њихове захтеве, изрећи да је положена имовина престала бити јамчевином.

Проглас ће се уврстити једанпут у Службеним новинама и у званичном листу о-

нога краја, у којем је било седиште јавног бележника, а осим тога објавиће се на судској огласној табли окружног и среског суда, у чијем подручју је седиште јавног бележника.

Трошак проглашења у новинама намириће се из јамчевине.

§ 20. — О пријављеним захтевима окружни суд ће преслушати учеснике и покушати да се међу њима постигне споразум. Ако споразум не успе, упутиће се странке на редован суд. Оспорени део јамчевине чуваће окружни суд док спор не буде решен, а неоспорен део јамчевине предаће овлашћенику.

Печат и потпис јавног бележника

§ 21. — После положене је јавни бележник поднеће на одобрење окружном суду отиске својих званичних печата за мастило и за восак. Печат има бити округао, садржавати државни грб и око њега следећи натпис: породично и рођено име, ознаку звања „јавни бележник” и седиште, све то испи-но ћирилицом и латиницом.

Ради одобрења својих званичних печата дужан је јавни бележник њихове отиске са својеручним потписом предати надлежном окружном суду у толико примерака, да по један примерак добије на чување апелациони суд, надлежни окружни суд, сви срески судови у подручју надлежног окружног суда и јавнобележничка комора.

(³) Оверавање печата и потписа врши претседник окружног суда, који ће разаслати именованим властима за њих одређене примерке.

§ 22. — (¹) Јавни бележник може имати само по један свој званични печат за мастило и за восак; те печате сме он употребљавати само за радње, које је извршио у свом званичном делокругу.

(²) Јавни бележник дужан је своје печате држати под кључем, а чим један изгуби има о томе одмах известити окружни суд и јавнобележничку комору телеграфски и препорученим писмом. Нацрт новог печата, који се мора разликовати од изгубљеног, има се приказати окружном суду ради одобрења на начин прописан у § 21 став 2. Ово одобрење потребно је и онда, кад јавни бележник жели да промени свој печат.

(³) Чим окружни суд прими извештај о губитку печата, телеграфски ће о томе обавестити надлежне среске судове. Код поновног оверавања печата поступиће се по пропису § 21 став 3.

(⁴) Ако се изгубљени печат пронађе, има се предати окружном суду, који ће га учинити неупотребљивим.

Заклетва јавног бележника

§ 23. — После прописно положене јамчевине и одобрења печата, положиће јавни бележник пред претседником окружног суда

свога седишта ову заклетву: „Ја Н.Н., ступајући на дужност јавног бележника, заклињем се свемогућим Богом, да ћу владајућем Краљу Краљевине Југославије веран бити и да ћу своју јавнобележничку службу по законима и законским наређењима верно, тачно и савесно вршити. Тако ми Бог помогао.”

(²) О полагању заклетве начиниће се записник, који ће потписати претседник окружног суда, деловођа и јавни бележник, који је положио заклетву.

(³) Да је јавни бележник ту заклетву положио, потврдиће се на декрету о постављању; на ту се потврду ставља број записника и печат окружног суда.

Почетак службе

§ 24. — Кад претседнику апелационог суда стигне извештај окружног суда о положеној јамчевини и заклетви, као и о одобрењу печата, он ће, на молбу јавног бележника, одредити дан, којег ће јавни бележник отпочети службу, па ће то објавити у званичном листу свога подручја и то саопштити јавнобележничкој комори, окружном суду и свима судовима у подручју тога окружног суда.

§ 25. — (¹) У случају премештаја у друго место јавни бележник неће полагати поново заклетву, али мора добити одобрење новог печата и потписа и по потреби надопунити јамчевину пре него што отпочне службу у новом месту.

(²) Када јавни бележник буде премештен у подручје другог којег окружног суда, он-

да ће се његова јамчевина по службеној дужности предати оном, окружном суду, у чијем се подручју налази његово ново седиште.

молбу јавног бележника претседник апелационог суда одредиће дан, којег ће престати служба јавног бележника у једном и којег ће отпочети у другом месту.

§ 26. — (1) Ново постављени или премештени јавни бележник има у року од три месеца, откада је примио декрет о постављењу или о премештењу, удовољити законским прописима и заузети подељено му место.

(2) Претседник апелационог суда, по молби јавног бележника, може продужити тај рок из важних разлога.

(3) Јавнобележничка комора има без одлагања јавити апелационом суду, да је рок пропуштен, а овај ће суд, саслушавши јавног бележника, изрећи да је јавнобележничко место упражњено.

Престанак службе

§ 27. — (1) Служба јавног бележника престаје:

- 1) смрћу;
- 2) оставком, уваженом од Министра правде;

3) уписом у именик адвоката или примањем сталне службе или занимања, које по § 9 није спојиво са службом јавног бележника;

4) губитком држављанства Краљевине Југославије;

5) губитком својевласности;

6) кад јавни бележник не допуни јамчевину према наређењу § 18 или кад наступи случај § 26;

7) кад буде правноснажном пресудом кривичног суда осуђен на губитак часних права или јавне службе;

8) кад правноснажном дисциплинском пресудом буде осуђен на губитак службе;

9) кад буде правноснажно отворен стечај над имовином јавног бележника, као и у случају одлуке суда да се стечај не отвара зато што имовина јавног бележника није довољна да се покрију трошкови стечајног поступка;

10) кад се установи трајна неспособност за вршење јавнобележничке службе због телесне или душевне мане (§ 168);

11) кад се установи да постоји случај из § 9 бр. 9.

(2) У случајевима под бр. 2) и 11) служба јавног бележника престаје по решењу Министра правде, који ће то решење доставити надлежном апелационом суду и надлежној јавнобележничкој комори. Ако Министар правде у року од два месеца не донесе решење о поднесеној оставци, сматра се да је оставка уважена. У случају под бр. 11, јавни бележник мора бити преслушан пре него што се донесе решење.

(3) У случају под бр. 10) поступиће се по §-у 168.

У осталим случајевима овог параграфа ће надлежни апелациони суд утврдити стање ствари и огласити јавнобележничко место за упражњено.

(⁵) Надлежне јавнобележничке коморе дужне су да случајеве, када по прописима овог параграфа престаје или има да престане служба јавног бележника, одмах по сазнању достављају Министру правде, односно надлежном апелационом суду.

§ 28. — (¹) Кад се у случајевима претходног параграфа упразни место јавног бележника, апелациони суд саопштиће то без одлагања Министру правде и свима надлештвама именованим у § 21 и објавиће у Службеним новинама и у званичном листу свог подручја.

У објави има се споменути ко привремено води послове упражњеног јавнобележничког места.

§ 29. — Јавни бележник не може бити лишен свог звања осим из разлога наведених у овом закону нити може бити премештен у друго место без свог пристанка.

(²) Јавни бележник који је дао оставку или је премештен на друго место, као и онда кад је ступио у друго звање, дужан је до садању јавнобележничку службу вршити све док га претседник апелационог суда не разреши од дужности.

(³) Ако се укине срески суд у месту где је седиште јавног бележника, мора се јавном бележнику дати јавнобележничко место у седишту онога срескога суда, коме је припао већи део укинутог среза без обзира на услове из § 10.

Глава трећа Општа наређења о пословању јавног бележника

Стан и канцеларија

§ 30. — (¹) Јавни бележник мора држати своју канцеларију у месту, у којем је његово седиште, а не сме ни у месту свог седишта ни другде држати филијалу своје канцеларије. Свој стан и канцеларију мора сместити тако, да може у свако време вршити дужности своје службе. Претседник апелационог суда може, по својој саслуша јавнобележничку комору, по службеној дужности наредити или по молби јавног бележника дозволити, да јавни бележник периодично у одређене дане врши службене радње изван свога седишта, а у срезу, у којем је постављен.

(²) Пословно време у јавнобележничким канцеларијама Прописаће Министар правде правилником.

Почетак и престанак службеног рада

§ 31. — (¹) Ново постављени јавни бележник не сме отпочети свој службени рад, пре дана који му је одређен за почетак службе (§ 24), а премештени јавни бележник не сме наставити вршење службе у месту, у коме му је престала служба, после дана када му је у том месту служба престала, ни отпочети рад у новом месту пре дана, који му је зато одређен (§ 25).

(²) Јавни бележник не сме наставити рад пошто му је достављена одлука о престанку или обустави његове службе.

(³) Јавнобележничка исправа састављена с повредом наређења овога параграфа, нема снаге јавне исправе.

Искључење јавног бележника

§ 32. — Јавни бележник не сме званично поступати у стварима:

1) у којима сам учествује или у којима је са којим од учесника у односу саовлашћеника, саобвезаника или регресног обвезаника;

2) своје жене, иако је брак разведен или растављен, или у стварима своје заручнице;

3) оних лица с којима је сродан по крви у правој линији, ма до којег степена, а у побочној линији и по тазбини до другог степена, иако брак више не постоји;

4) у којима учествује његов поочим, помајка, усвојеник, хранилац или храњеник;

5) у којима учествује његов крштени кум, или лице коме је јавни бележник или које је јавном бележнику децу крстило;

6) у којима је јавни бележник законски заступник којег од учесника;

7) у којима се што наређује или уговара у његову корист или у корист лица, која су с њим у одношају означеном у бр. 2 до 6.

§ 33. — Ако је јавни бележник пуномоћник којег од учесника у ком двостраном прав-

ном послу, може саставити јавнобележничку исправу о том послу, али мора у самој исправи утврдити да је пре састављања исправе упозорио учеснике на тај свој одношај пуномоћника.

§ 34. — Јавнобележничка исправа, која је састављена с повредом наређења §§ 32 и 33 нема снаге јавне исправе.

Ускраћивање службеног рада

§ 35. — (¹) Јавни бележник не сме предузети никакав службени рад у пословима који су законом забрањени, или у погледу којих је основана сумња да их странке склапају само привидно или у циљу обилажења закона или у циљу протуправног оштећења трећег лица.

(²) Јавни бележник не сме предузети никакав службени рад са лицем, за које зна или мора знати, да је због малолетности или због којег другог законског разлога неспособно да предузме или склопи односни правни посао.

§ 36. — Против неоправданог ускраћења службеног рада, може се странка жалити јавнобележничкој комори.

§ 37. — Ако јавни бележник сумња, да која странка због недостатног пуномоћја или због којег другог разлога није овлашћена за

предузимање или склапање правнога посла, и-
ма на то упозорити странке; ако оне и даље
захтевају, да се састави јавнобележничка ис-
права, поступиће по том захтеву, али ће у са-
мој исправи навести, да је странке на спомену-
ти недостатак упозорио.

Чување службене тајне

§ 38. — ⁽¹⁾ Јавни бележник је дужан чу-
вати службену тајну, у колико није по ко-
јем закону дужан дати обавештења. Од дуж-
ности чувања службене тајне може га у поје-
дином случају ослободити претседник надлеж-
ног окружног суда образложеном одлуком.
Пре него што донесе ову одлуку претседник
мора саслушати заинтересоване странке.

²⁾ Јавни бележник мора се бринути да и
његово помоћно особље чува тајну.

њенице и одношаје за које је сазнао
као јавни бележник не сме издати ни употре-
бити на штету странке у чијој је ствари радио
као јавни бележник.

Дужности верног посведочавања

§ 39. — У јавнобележничкој исправи мо-
мора јавни бележник потврдити потпуно и вер-
но изјаве и чињенице које су учињене или су
се збиле у његовом присуству.

Одговорност за штећу

§ 40. — Јавни бележник је дужан накна-
дити странци штету, коју јој је нанео повре-
дом дужности прописаних овим законом.

Спољашњи облик јавнобележничке исправе

§ 41. — ⁽¹⁾ Свака исправа има се штампати
или писати јасно и читко. Скраћивања се могу
употребити само, ако су уобичајена или оп-
ште позната. Празна места у тексту имају се
попунити потезима.

⁽²⁾ Правилником ће се прописати, у коли-
ко се исправа или неки делови исправе смеју
начинити писаћом машином или којим другим
механичким или хемичким сретством.

§ 42. — ⁽¹⁾ Јавни бележник мора јавно-
бележничку исправу на крају својеручно пот-
писати. Покрај потписа ставиће свој службени
печат. И потписи учесника и сведока (поуз-
даника), у колико су по овоме закону по-
ребни, стављају се на крају исправе.

⁽²⁾ Ако који учесник не зна или не може
да пише, то се има у исправи напоменути, а
кад не може писати још и разлог томе. У так-
вим случајевима имају се позвати два сведока
или један други јавни бележник, пред којима
странка има својеручно ставити на исправи
свој рукознак, а име странке има да потпише
један од сведока, односно други јавни бележ-
ник, а себе да означи као потписивача имена
странке.

⁽³⁾ Ако један од сведока (поузданика) не
зна или не може да пише, његово ће име пот-
писати други сведок према горњем наређењу.

§ 43. — Бројеви у јавнобележничкој ис-
прави имају се исписати и словима.

(²) Ово правило не важи: за пописе, за исправе о наследној деоби, за ликвидовање рачуна, за исправе о процени и о јавној продаји.

³ У исправама о деоби, ликвидацијама и рачунима имају се и словима исписати коначне своте, као и оне своте, које странке потражују једна од друге; тако исто у исправама о процени, резултати процене, а у исправама састављеним о дражби непокретнина последња понуда.

(⁴) Датум јавнобележничке исправе има се и словима исписати.

(⁵) Бројеви земљишнокњижних уложака и честица, површина честица као и кућн бројеви могу се писати бројевима.

⁶ Код позивања на другу исправу и на параграфе закона и уредаба, могу се датум и бројеви исписати такође само бројевима.

§ 44. — (¹) Ако се у исправи морају извршити измене, или ако се морају извршити додавања, може се то учинити на дотичном месту или написати на левој страни или на крају исправе. Такве измене и додавања мора јавни бележник, означивши број речи тих измена, потписати.

(²) Ако је измена или додатак учињен после потписа исправе, странке их морају потписати.

§ 45. — (¹) У исправи не сме се ништа избрисати.

() Ако треба речи прецртати, то се мора тако учинити, да оне остану читке. Број прецртаних речи има се написати на крају исправе са ознаком стране и реда исправе и броја прецртаних речи; то странке имају потписати тако, како је то наређено у § 44 у погледу измена.

§ 46. — (¹) Ако се јавнобележничка исправа састоји из више страница, на њој се морају навести редни бројеви страница, а ако је исправа заведена у какав јавнобележнички регистар, и број под којим је заведена.

(²) Ако се исправа састоји из више табака, дужан је јавни бележник сваки табак својеручно потписати и све табаке јемствеником (концем) прошити, а оба краја јемственика на последњој страни својим печатом причврстити. Исто то важи и за оне прилоге, за које закон наређује, да се имају прикључити јавној исправи.

(³) На исти начин морају се, ако је то изводљиво, пуномоћија и други прилози спојити с исправом. Ако прилози нису подесни да се прошију, они морају бити снабдевени ознаком да су прилози и на њих се мора ставити пословни број исправе.

§ 47. — (¹) Ако је ради употребе јавне исправе у иностранству потребно да се овери потпис и печат јавног бележника, овериће их

претседник окружног суда, а потпис овог последњег овериће претседник апелационог суда.

(²) Странка може код суда тражити да се овако оверена исправа пошаље Министарству правде ради издајствовања дипломатског оверења.

§ 48. — ¹ Ако на јавнобележничкој исправи нема потписа и печата јавног бележника, нема таква исправа ни у ком случају снагу јавне исправе.

(²) Уколико остале повреде наређења § 41 до 46 овога закона укидају или умањују веродостојност јавнобележничке исправе или њезиних делова, оцениће у појединим случајевима суд, у колико није у овом закону што друго наређено (§§ 73 и 116).

Чување исправа

§ 49. — (¹) У колико закон не наређује што друго, јавнобележничке исправе чуваће онај јавни бележник, који их је саставио, а учесницима ће се издавати отправци.

(²) Изворник јавнобележничке исправе може се издати само по пристанку свију учесника. Тај пристанак мора бити јавнобележничком исправом посведочен. Са том јавном исправом јавни бележник чуваће оверени препис издане јавнобележничке исправе, а у пословном ће регистру забележити када и коме је издат изворник.

(³) Изворници извршних јавнобележничких списка (§ 53) и јавнобележничких аката о изјавама за случај смрти (§ 75) не могу се издавати странкама ни у којем — случају.

§ 50. — (¹) Осим случајева наведених у овоме закону, може јавни бележник привремено издати изворник јавнобележничке исправе само суду или јавнобележничкој комори, и то само по писменом налогу и уз потврду пријема.

(²) У таквом ће случају јавни бележник на место те исправе уметнути лист на коме ће забележити предмет, имена странака, датум и пословни број тога списка, дан којег је спис послао власти и број налога по коме је спис послат, а уз тај лист ће сашити и потврду пријема.

Ако настане потреба да се изда отправак исправе, која се налази код суда, односно код јавнобележничке коморе, морају ове власти без одлагања омогућавати јавном бележнику да отправак састави и изда странци.

§ 51. — (¹) Ако су код састављања јавнобележничке исправе суделовала два јавна бележника, онда ће и други јавни бележник одговарати за одржавање законских прописа.

(²) Расправу ће водити, исправу саставити и чувати онај бележник, на кога су се странке обратиле ради тога посла. Наређења у погледу потписа вреде за оба јавна бележника, а јавнобележнички печат ставиће само онај јавни бележник, који је водио расправу.

Глава четврта Посебна наређења о делокругу и пословању јавног бележника

Ошсек први. Јавнобележнички акши о правним пословима

1. Правни послови за које је пошребан јавнобележнички акш

§ 52. — Јавнобележнички акт потребан је за ваљаност следећих уговора и правних дела:

1) за брачне имовинске уговоре у смислу грађанског права;

2) за уговоре склопљене између брачних другова: о купњи, промени, ренти и зајму као и за признање дуга што га један брачни друг учини другоме;

3) за потврде о пријему мираза, било да су издане жени или којем другом лицу;

4) за уговоре о даривање без праве предаје;

5) за све исправе о правним пословима међу живима, које лично предузимају слепи или које лично предузимају глуви, који не знају читати, или неми који незнају писати. Овим прописима не дира се у прописе § 99 Меничног закона и § 23 бр. 17 Чековног закона.

(²) Јавнобележнички акт потребан је и за ваљаност уговора о одрицању права на наследство и уговора о купњи наследства, ако ти уговори нису узети у судски записник.

(³) Наређењима првог и другог става не дира се у постојеће законске прописе, којима

се иначе за ваљаност правног посла тражи да исправу о њима састави суд или јавни бележник.

2. Извршност јавнобележничких акша

§ 53. — (¹) Јавнобележнички акт, у којем је установљен дуг у новцу или у замењеним стварима, или у којем је установљена обавеза да се одређена ствар преда, да се оснује, пренесе, ограничи или укине књижно право или да се обезбеди новчана тражбина, извршан је, ако је у њему тачно означено лице обвезаника и овлашћеника, правни наслоз, предмет и време чинидбе и ако је обвезаник у том акту нарочито пристао да буде одмах извршан.

(²) Ако је обавеза зависна од увета или одређеног времена (термина) које није утврђено календарски, онда је за извршност јавнобележничког акта потребно, да се јавном исправом докаже да је наступио увет или одређено време (термин).

(³) Ако је такав јавнобележнички акт састављен на основу пуномоћства или овлашћења, мора пуномоћије или овлашћење, кад већ само није јавна исправа, бити оверено од суда или од јавног бележника и акту приложено у изворнику или овереном препису.

§ 54. — (¹) Извршеност јавнобележничког акта може се побијати на основу прописа Закона о извршењу и обезбеђењу.

(²) Дозвољено извршење суд ће одложити и онда кад увиђајем или на основу исправе утврди, да при састављању или отправаљању јавнобележничког акта нису одржана таква наређења, којих се треба држати, да акт добије снагу јавне исправе или да буде извршан.

3. Састављање јавнобележничких аката о правним пословима међу живима

Састављање јавнобележничких аката међу присутним и отсутним

§ 55. — (¹) Брачни уговори (§ 52 бр. 1), подразумевајући овде и уговоре који садрже расположења за случај смрти, као и уговори о усвојењу и узадружењу (о примању у кућну задругу) могу се саставити пред јавним бележником само у истовременом присуству свих уговорача.

(²) Остали уговори могу се саставити у облику јавнобележничког акта и тако, да јавни бележник засебно утврди понуду, а засебно прихват понуде. У понуди мора се навести одређено време, утврђено по календару, до којег се и прихват мора утврдити јавнобележничким актом. Ако се то не учини у одређеном року, сматраће се да уговор није закључен у облику јавнобележничког акта.

(³) Акт о понуди и прихвату не мора да састави исти јавни бележник. У таквом случају мораће други јавни бележник свој акт о прихвату понуде послати на чување оном јавном бележнику, који је утврдио понуду.

§ 56. — Код састављања јавнобележничког акта јавни бележник мора, уколико је могућно, испитати, да ли су странке способне и овлашћене за предузимање и склапање посласла, објаснити странкама смисао и последице посласла и уверити се о њиховој правој и озбиљној вољи. Јавни бележник ће изјаве учесника потпуно јасно и одређено саставити писмено и онда сам прочитати странкама и непосредним питањима уверити се, да садржај јавнобележничког акта одговара вољи странака. Прилози ће се прочитати само по захтеву странака.

§ 57. — Ако странка хоће да се у бележнички акт унесу нејасне, неразговетне или двосмислене изјаве, које би лако могле дати повода парницама, или би биле неваљане или би се могле побијати, или не би имале намерава ни учинак, или би се с разлогом могло бојати да ће служити за то да се којој странци што год закине, дужан је јавни бележник упозорити на то учеснике и сходно их поучити. Ако странке ипак остану код тих изјава, унеће их у јавнобележнички акт, али ће у истом нарочито напоменути, да је странке на то прописно упозорио.

Потврђивање (соленизација) приватних исправа

§ 58. — (¹) Кад нису у питању правни послови поменути у § 52, учесници у правном послу, сви или неки од њих, могу исправе о правном послу код јавног бележника потвр-

дити. Овако потврђена приватна исправа важи као јавнобележнички акт, а ако је састављена по прописима §-а 53 овог закона, важи и као извршни јавнобележнички акт.

(²) Јавни бележник ће приватну исправу испитати у смислу §§-а 35, 37, 56 и 57 овог закона и ако не нађе запреке, потврдиће ју.

(³) Ако приватна исправа одговара по спољашњем облику прописима јавнобележничке исправе (§§ 41—46) и прописима §-а 72 бр. 2, 4, 6 и 7 о облику јавнобележничког акта, она ће се потврдити без састављања посебног јавнобележничког акта на тај начин, што ће се ставити на исправу посведочења наведена у §-у 72 бр. 1, 3 и 5 овог закона.

(⁴) Ако приватна исправа не одговара напред наведеним прописима о облику, онда се потврђивање извршује састављањем посебног јавнобележничког акта. Приватна се исправа у том случају мора сашити са јавнобележничким актом, и сматра се саставним делом и допуном јавнобележничког акта. У том случају приватну исправу потписују и јавни бележник и сведоци.

Утврђивање истоветности

§ 59. — (¹) Ако јавни бележник не познаје учеснике лично и по имену, истоветност њихову мора посведочити који други јавни бележник или два сведока истоветности. Једнога од тих сведока може заменити исправа издата од јавне власти, којом се на веродостојан начин са сликом и потписом учесника потврђује истоветност овога.

²) У исправи мора јавни бележник навести, да ли познаје учеснике, односно на који је начин утврдио њихову истоветност уз тачан навод имена, занимања и пребивалишта сведока истоветности, датума и броја исправе употребљене за утврђивање истоветности и власти, која је ову исправу издала.

§ 60. — (¹) Сведоци истоветности морају имати барем двадесет година, бити веродостојни и јавном бележнику лично и по имену познати.

(²) Сведок истоветности може бити и женско лице, а може бити и лице које је у истој ствари пословни сведок. Препрека назначена у § 63 бр. 4 овде не важи. При посведочавању истоветности треба избегавати као сведоке лица за која се зна да се уз награду баве посведочавањем истоветности.

(³) Јавни бележник ће у сваком случају на прикладан начин испитати сведоке истоветности о лицима чија се истоветност има да утврди, а може тражити и потпис онога, чија се истоветност има утврдити, све то у циљу да се увери о истоветности као и о томе, да ли се може веровати сведоцима истоветности.

Сведоци акта

§ 61. — (¹) Суделовање двају сведока акта потребно је при састављању ових јавнобележничких аката:

1) који садржи наследни уговор или које друго расположење за случај смрти;

2) кад један од учесника не зна службени језик;

3) кад је који од учесника слеп, глув, нем или глувеном;

4) кад је који од учесника неписмен.

(²) Иначе је препуштено јавном бележнику и учесницима да ли ће при састављању јавнобележничког акта позвати сведоке акта.

(³) Место двају сведока акта може се позвати други јавни бележник, који не мора имати седиште у подручју онога окружног суда (§ 11), у којем се исправа саставља.

§ 62. — (¹) Сведоци акта морају имати најмање двадесет година, знати, осим случаја поменутог у § 71, службени језик и бити јавном бележнику лично познати. Ако му нису познати, треба да њихову истоветност утврди на начин прописан у §§ 59 и 60.

(²) И женска лица могу бити сведоци акта.

(³) Бар један од сведока акта мора знати читати и писати.

§ 63. — Не могу бити сведоци акта:

1) лица, која не могу ваљано сведочити услед својих душевних или телесних недостатака;

2) лица, која су намештена код јавног бележника или су у његовој служби;

3) лица, која имају какву корист из дотичнога посла;

4) лица, која су са учесником или са о-ним, који по јавнобележничком акту имају добити какву корист, или са јавним бележником самим у одношају назначеном у § 32.

§ 64. — (¹) Где закон што друго не наређује, морају сведоци акта, односно други јавни бележник бити присутни најкасније, кад јавни бележник чита учесницима јавнобележнички акт и кад га они потписују.

(²) Ако то странке нарочито захтевају, могу се, уколико није за неке случајеве шта друго наређено (§§ 65, 69, 76 и 78), сведоци акта искључити за време читања јавнобележничког акта, али у том случају учесници морају потписати јавнобележнички акт у присуству сведока акта и изјавити да су акт прочитали или да им је био прочитан и да одговара њиховој вољи. Да се је тако поступило, има се у јавнобележничком акту нарочито навести.

§ 65. — (¹) Код састављања јавнобележничког акта са слепим, глувим или немим лицима, сведоци акта морају бити присутни када учесници дају изјаве о расположењима, која ће се уврстити у јавнобележнички акт, затим кад се чита учесницима цео садржај акта или га учесник чита сам, као и онда, кад учесници изјављују свој пристанак и кад потписују јавнобележнички акт.

(²) Да се је то одржало, мора се нарочито навести у јавнобележничком акту.

§ 66. — (1) Глуви, који зна читати, мора сам прочитати акт и изречно изјавити да га је прочитао и да одговара његовој вољи.

(2) Неми или глвонемии који зна читати и писати мора на јавнобележничком акту својеручно написати, да га је прочитао и да га одобрава. Ове се изјаве морају уврстити у јавнобележнички акт испред потписа.

(3) Да се је то одржало, мора се нарочито навести у јавнобележничком акту.

§ 67. — (1) Ако глуви не зна читати или ако неми или глвонемии не зна читати и писати, онда се мора осим сведока акта позвати и једно лице његова поуздања, које се уме с њиме знацима споразумети. Тај поузданик мора имати сва својства сведока акта, али може бити у сродству са глвум, немим или глвонемим и не мора да зна читати и писати.

(2) Јавни бележник је дужан, да се на прикладан начин увери, да ли се је поузданик доиста знао знацима споразумети са глвум, немим или глвонемим и има у јавнобележничком акту навести да се је о томе уверио.

Употреба тумача

§ 68. — Ако који од учесника не зна службени језик, мора се поред сведока акта (§ 61 бр. 2) позвати и заклетити тумач. Да се је то одржало, мора се нарочито навести у јавнобележничком акту.

§ 69. — (1) Тумач може бити и намештеник јавног бележника, али мора имати сва друга својства сведока акта.

(2) Тумач није потребан, ако јавни бележник, и оба сведока акта, односно други јавни бележник, владају језиком тога учесника.

(3) У случају претходног става не могу се сведоци акта искључити кад се акт у целом свом садржају чита, а у акту има се нарочито истакнути, зашто није требало позвати тумача.

§ 70. — (1) Кад је тумач потребан, јавни бележник ће настојати, да преко њега сазна праву вољу учесника, и према њој на службеном језику начинити састав акта, који ће тумач превести учесницима.

(2) Кад то учесници траже, превод акта на језик учесника написаће се и сашити уз јавнобележнички акт.

§ 71. — (1) Тумач се мора позвати и онда, кад је по § 61^б потребно позивање сведока акта, а учесници нарочито желе да се позове као сведок једно лице које не зна службени језик којег од учесника.

(2) Тумач мора у присутности учесника протумачити таквом сведоку предмет расправе и садржину акта, а у акту се има нарочито навести, да је то учињено.

Садржина јавнобележничког акта

§ 72. — (1) Јавнобележнички акт мора садржавати:

1) породично и рођено име јавног бележника, његово јавнобележничко својство и седиште, а ако учествују два јавна бележника, све те ознаке за обојицу;

2) породично и рођено име, занимање, место становања учесника као и евентуалних сведока, поузданика и тумача;

3) напомену да јавни бележник познаје лица, поменута под бр. 2 лично, или на који је други начин утврдио њихову истовестност;

4) садржину правног посла с позивом на пуномоћије и прилоге, ако их има;

5) напомену, да је јавнобележнички акт учесницима прочитан или да су одржане оне формалности, које по прописима овога закона замењују читање (§§ 64 ст. 2, 66 ст. 1, 67 ст. 1 и 70 ст. 1) и да су учесници одобрили јавнобележнички акт;

6) дан, месец, годину и место, а где то закон или учесници захтевају, и сат, када је исправа састављена;

7) потпис лица споменутих под 1 и 2 службени печат јавног бележника, који је саставио јавнобележнички акт.

(²) Ако је јавнобележнички акт касније другим јавнобележничким актом надопуњен, исправљен или преиначен, онда се ово има забележити на изворнику ранијег јавнобележничког акта, односно, ако је изворник издан, на његовом овереном препису, који чува јавни бележник.

§ 73. — (¹) Јавнобележнички акт, код којег нису одржане формалности прописане у §§ 58, 59 став 1, 61 став 1, 62 став 2, уколико

се односи на познавање службеног језика, 64 до 71 и 72 став 1 бр. 5, 6 и 7, нема снагу јавне исправе.

Уколико ће повреде наређења §§ 59 став 1 реченица 2, 60 и 62, осим грписа споменутог у првом ставу овог параграфа 63, 72 став 1 бр. 1 до 4 и став 2 укинути или умањити веродостојност јавнобележничког акта, оцениће суд.

§ 74. — (¹) Учесници могу приложити јавнобележничком акту пуномоћија и друге прилоге у изворнику или препису, али ако нису од издаваоца у јавнобележничком акту потврђени, не добијају тиме већу веродостојност, него што су имали раније.

(²) Прилоге, које учесници још нису потписали и који нису јавне исправе, морају потписати учесници, евентуални сведоци акта или други јавни бележник.

4. Састављање јавнобележничких аката о изјавама последње воље и о наследним уговорима

Учинак (дејство) јавнобележничких аката

§ 75. — Изјаве последње воље, које су у облику јавнобележничког акта усмено сачињене или које су у јавнобележничком акту јавном бележнику писмено предате, равне су изјавама последње воље пред судом.

Потребне формалности

§ 76. — (1) Наследни уговори и усмене изјаве последње воље, кад се чине у облику јавнобележничког акта, морају се саставити пред једним јавним бележником и два сведока акта или пред два јавна бележника (§ 61 ст. 3). Писмену изјаву последње воље мора оставилац лично предати или пред једним јавним бележником и два сведока акта или пред два јавна бележника.

(2) Сведоци акта морају бити присутни кад се цео састављени јавнобележнички акт чита и потписује.

§ 77. — (1) У колико се даљим наређењима што друго не прописује, морају се код састављања јавнобележничких аката о наследном уговору, о усменој изјави последње воље и о предаји писмене изјаве последње воље одржавати општа наређења о пословању јавнобележничких аката о пословима међу живима, а нарочито наређења §-а 57.

(2) Оставиоцу се има издати потврда о томе, да се код јавног бележника чува његова писмена или усмена изјава последње воље.

(3) Јавнобележнички акт о усменој изјави последње воље неће се запечатити.

Састављање усмених изјава последње воље датих од малолетника

§ 78. — (1) Кад јавни бележник саставља акт о усменој изјави последње воље мало-

летника, који није навршио осамнаесту годину живота, дужан је на прикладан начин извидети, да ли је изјава последње воље слободна и промишљена. У јавнобележничком акту мора се нарочито навести резултат тога извиђаја.

Сведоци акта морају бити присутни за време целог поступка.

Преузимање писмених изјава последње воље

§ 79. — (1) О изјави којом се јавном бележнику предаје писмена изјава последње воље, мора се саставити јавнобележнички акт.

(2) Јавном бележнику предана писмена изјава последње воље, мора бити бар својеручно потписана од оставиоца. Јавни бележник мора оставиоца на то упозорити и мора у јавнобележничком акту нарочито навести да је то учинио.

(3) Ако оставилац не може или не зна писати, мора пред једним јавним бележником и два сведока акта или пред два јавна бележника својеручно ставити свој рукознак на исправу, а јавни бележник или који од сведока ставиће његово име на исправу.

(4) Ако оставилац не може или не зна читати, има му се прочитати изјава последње воље у присуству једнога јавног бележника и два сведока акта или два јавна бележника, који су се уверили о садржини предате писмене изјаве, а оставилац ће потврдити, да састав одговара његовој вољи.

(5) Јавни бележник и оба сведока акта, односно оба јавна бележника морају се потпи-

сати на самој исправи, изнутра или споља, а не на омоту, а сведоци уз нарочити додатак, да потписују као сведоци.

(⁶) Писмени састав ће јавни бележник запечатити и на омоту написати чија је изјава последње воље. И странка може својим печатом, поред јавнобележничког печата, запечатити омот. У јавнобележничком акту се има у том случају навести да је и странка запечатила омот.

§ 80. — (¹) Код уговора о наслеђивању и јавнобележничких изјава последње воље довољна су два сведока акта или други јавни бележник. Они замењују све сведоке наредбе последње воље прописане Грађанским законом. То вреди и за случај ако наредби последње воље због повреде које формалности прописане за јавнобележнички акт не припада снага изјаве последње воље пред судом. Нарочито не долазе код уговора о наслеђивању и код јавнобележничких изјава последње воље до примене прописа Грађанског законика о неспособним сведоцима код изјава последње воље.

(²) Наследник или легатор није способан сведок акта у погледу ствари које су му остављене; исто тако нису способни сведоци његов брачни друг, његови родитељи, деца његова, његова браћа и сестре или лица која су с њим у том истом степену у тазбини. Тај део расположења је само онда ваљан, ако је уговор о наслеђивању или изјава последње

воље учињена пред погребним бројем сведока, не рачунајући заинтересованог сведока.

§ 81. — (¹) Јавни бележник може писмену изјаву последње воље, која му је предата у смислу §§ 75 и 79, врати ономе, који му је исту предао, али само онда, ако овај то затражи лично или преко лица, које је он нарочито на то овластио јавно овереним пуномоћијем.

(²) О враћању те исправе има се саставити посебан јавнобележнички акт.

(³) Услед враћања те исправе наредба последње воље губи само снагу изјаве последње воље пред судом. Јавни бележник је дужан на то странку упозорит, а да је то учинио, дужан је напоменути у јавнобележничком акту састављеном о враћању.

Опозивање изјаве последње воље

§ 82. — Наређења §§ 75 до 80 примењиваће се и онда, кад странка жели опозвати своју изјаву последње воље са снагом изјаве последње воље пред судом.

§ 83. — Ако се опозива изјава последње воље, која је пред јавним бележником усмено учињена, опозивање се мора забележити и на ранијем јавнобележничком акту, а ако се опозива писмена изјава, предата јавном бележнику, опозивање се има забележити и на самој исправи, а не само на омоту њезином.

*О ш с е к д р у г и. П о с в е д о ч а в а њ е
(п о ш в р ђ и в а њ е) ч и њ е н и ц а и и з ј а в а*

С л у ч а ј е в и п о с в е д о ч а з а њ а

§ 84. — Јавни бележник позван је издати посведочења (потврде) према прописима овога отсека. Ова посведочења имају доказну снагу јавне исправе, само онда, ако одговарају прописима §§ 85 до 92, 94 до 102 и 111 став 1.

О в е р а в а њ е п р е п и с а (В и д и м и р а њ е)

§ 85. — (1) Јавни бележник потврдиће да се препис изјаве слаже с изворником, ако разуме језик, на коме је та исправа написана.

(2) Препис се мора слагати с исправом и у правопису, интерпункцији и скраћивању речи. Ако су у исправи нека места преиначена, брисана, прецртана, уметнута или додана, мора се то у овери навести, а тако исто ако је исправа подерана, оштећена, или иначе по спољашњем облику очито сумњива.

(3) Јавни бележник мора тачно упоредити препис с исправом и ако нађе да се слаже, потврдиће то на самом препису, а уз то ће навести, да је то препис исправе, коју је странка означила као изворник, или да је то препис овереног или простог преписа исправе, каквом је таксеном марком снабдевен, је ли писан рукописом или на машини, или којим другим механичким или хемичким сретством, оловком

или пером, и где се, по његовом знању, или по тврђењу странке, налази изворник, а ако га је донела странка, име и стан те странке.

(4) Ако се на исправи налази каква примедба или клаузула, и она се има у препис уврстити.

(5) Кад се оверава препис једног дела исправе или извод из које исправе, из преписа се мора јасно разабрати, који су делови исправе остали непреписани.

(6) Оверавања преписа не уносе се у јавнобележнички регистар.

*О в е р а в а њ е и з в о д а и з т р г о в а ч к и х и п о с л о в н и х
к њ и г а*

§ 86. — (1) При оверавању извода из трговачких или пословних књига, јавни бележник упоредиће извод с односним ставкама изворне књиге и написаће на изводу клаузулу оверења са примедбом, да се извод потпуно слаже са односним ставкама изворне књиге.

(2) Оверавања преписа не уносе се у јавнобележнички регистар.

О в е р а в а њ е п р е в о д а

§ 87. — (1) Јавни бележник, који има за то овлашћење (§ 13), овериће тачност превода који је он сам начинио, или који је он савесно испитао и исправним нашао.

(2) Оверење своје ставиће на превод, који ће по правилу написати на самој изворној

исправи или ће га сашити са изворником на начин прописан у § 46.

(³) оверавања превода не уносе се у јавно-бележнички регистар.

Оверавање потписа (Легализовање)

§ 88. — (¹) Јавни бележник може потврдити, да је странка у његовом присуству својеручно потписала писмено, или свој рукознак на њ ставила, или да је потпис или рукознак, који је већ на писмену, пред њим признала као свој.

Јавни бележник мора ту странку познавати лично и по имену или утврдити њезину истовестност на начин, прописан §§ 59 и 60.

(³) Овера, са позивом на последњи број записника или регистра о оверавањима и посведочењима, ставиће се на изворном писмену уз означавање на који је начин утврђена истовестност, уз додатак, да је потпис или рукознак истинит, и уз датум, потпис и службени печат јавног бележника.

§ 89. — (¹) При оверавању потписа јавни бележник треба да се о садржају писмена обавести само у толико, уколико му је то потребно за попуњење рубрика регистра о оверавањима и посведочењима; он није одговоран за садржај писмена нити има испитивати да ли су учесници овлашћени на дотични посао. Наређење §-а 35 овде се не примењује.

(²) Јавни бележник може оверити потпис и на писмену које није састављено на службеном језику.

(³) Ако је учесник слеп или ако не зна читати, јавни бележник мора му прочитати писмено пре него што се овери потпис илџ рукознак. Ако јавни бележник не зна језика, на коме је писмено написано, то писмено ће прочитати заклету тумач, а да се је тако поступило, навешће то јавни бележник у овери.

§ 90. — Ако се оверава потпис којег лица, као претставника које фирме, удружења, јавног тела, или које законом признате установе, може јавни бележник само онда у овери посведочити да је то лице потписало за фирму, удружење, јавно тело или установу, кад му је познато да је то лице заиста овлашћено на заступање или кад је оч то унапред утврдио

Посведочење времена кад је исправа предочена

§ 91. — (¹) Време, кад је исправа јавном бележнику или у његовом присуству ком другом лицу предочена, има се потврдити на самој исправи уз тачно назначење дана, месеца и године, а ако то странка тражи и сата.

(²) Ако то странка захтева, мора се утврдити и истовестност лица, које је писмено предочило и коме се оно предочило. И у овом ће се случају навести, на који је начин утврђена истовестност.

Посведочење да је неко жив

§ 92. — ⁽¹⁾ Јавни бележник може посведочити да је неко жив, ако га лично и по имену познаје или ако му је истоветност утврђена по наређењима §§ 59 и 60.

⁽²⁾ У изворнику исправе, који ће се странци издати, има се потврдити да је то лице лично било пред јавним бележником и има се уз то навести дан, месец и година, а на захтев, и сат, кад се то догодило и како је утврђена истоветност тога лица.

Регистар о оверавањима и посведочењима

§ 93. — ⁽¹⁾ О пословању по §§ 88 до 92 неће се по правилу написати посебни записници, него ће се о томе као и о изданим оверама (потврдама) водити посебни регистар о оверавањима и посведочењима (§ 129 бр. 2 и § 130). Учесници и сведоци морају потписати оно, што је у регистар унесено.

⁽²⁾ Но ако је потребно, може се о таквом пословању написати и посебни записник који ће потписати учесници и сведоци, па ће се то у том регистру назначити.

Саопштавање изјава

§ 94. — ⁽¹⁾ Јавни бележник може издати потврду о учињеној опомени, отказу, понуди и другим изјавама, које једна странка даје на знање другој да би тиме постигла какав прав-

ни ученик. Са саопштењем може се спојити и предузимању правне радње, коју јавни бележник по налогу једне странке извршује према другој, као што су понуда плаћања, предаја или преузимање какве исправе или других ствари.

⁽²⁾ Јавни бележник ће о захтеву странке саставити записник и у њему ће дословно навести изјаву, коју треба саопштити, а тако исто ће навести по предмету, својству, месту и времену ону правну радњу, коју треба том приликом извршити. Овај записник мора да потпише и странка.

⁽³⁾ С овим ће се записником јавни бележник упутити на назначено место противној странци, којој ће саопштити што му је наложено и предузети наређену правну радњу. Да је то извршио и када, јавни бележник ће у наставку записника потврдити.

⁽⁴⁾ Одговор противне странке уврстиће у записник само онда, кад то она заиште или дозволи. У овом случају има противна странка потписати записник (§ 42).

§ 95. — ⁽¹⁾ Јавни бележник ће о учињеном саопштењу издати потврду странци, која је то пословање затражила, а и противној странци, ако она то заиште.

⁽²⁾ У тој потврди морају се навести: имена обеју странака, дан, месец и година, а ако устреба, и сат саопштења, као и главна обележја предузете правне радње. Одговор противне странке може се у ову потврду унети са-

мо ако је тај одговор унет у записник и противна га странка потписала.

(³) На захтев утврдиће се и истоветност странке, која је затражила то пословање, па ће се у том случају у записнику и у потврди навести, на који је начин (§§ 59 и 60) истоветност утврђена.

§ 96. — (¹) Ако се странка, којој треба саопштити изјаву, не нађе на означеном месту или ако јавном бележнику не дозволи приступ или ако неће да га саслуша, онда ће јавни бележник овој странци, на захтев тражеће странке, доставити препорученим писмом оверени препис онога, што је имао саопштити.

(²) Ове околности, као и начин доставе наведене се у записнику и у потврди.

§ 97. — Захтев да се саопшти изјава и предузме правна радња може се јавном бележнику упутити и писмено или брзојавно. То писмо или брзојав замењује записник из § 94 став. 2 и сашиће се са посебним записником који се има начинити о радњи споменутој у § 94 став 3. У потврди ће се навести, да ли је захтев стављен писмено или брзојавно.

§ 98. — Јавни бележник може издати потврду о томе, да је којој странци, ма где она становала, писмом или брзојавом послато саопштење извесне садржине. У таквом случају јавни бележник ће у записнику о томе као и

у потврди навести: име, занимање и стан странке, која је то захтевала, дословну садржину саопштења, дан и сат предаје пошти као и дословни препис адресе, на коју је саопштење послато. Предатница (рецепис) ће се прилепити на записник.

Посведочавање закључака главних скупштина

§ 99. — (¹) Ако је јавни бележник позван да посведочи закључке главних скупштина или одбора друштава, задруга или других удружења, забележиће у записник дан и време седнице, затим описаће све што се у његовој присутности дешавало, предлагало и изјавило, уколико је то важно за просуђивање правилности поступка, као и закључке донете на седници, и посведочиће све друго што је по којем закону прописано.

(²) Тај ће записник потписати и лице, које је је претседавало седници.

(³) На захтев има се утврдити и истоветност председника или других лица, која су била присутна, и у записнику навести на који је начин утврђена њихова истоветност.

Посведочавање чињеница

§ 100. — На захтев заинтересованих лица јавни бележник може потврдити и друге чињенице, осим оних поменутих у претходним параграфима, које су се пред њим десиле, као што су расправе о понудама, дражбе, жребања, из-

јаве лица о чињеницама и стање за које је јавни бележник сам или уз учествовање стручних лица сазнао.

§ 101. — О посведочењима споменутих у § 100 има јавни бележник саставити записник, у коме ће навести место, време, имена и пребивалиште странака и учесника и тачан опис онога, што се је у његовом присуству догодило или што је иначе утврдио. Записник ће потписати сви учесници.

Протести

§ 102. — (1) Протестовање меница и вођење протестних регистара вршиће се према прописима Меничног закона и осталим прописима издатим о томе.

(2) Ти ће се прописи сходно примењивати и код протестовања чекова и других трговачких папира.

Отсек шрећи. Издавање ошправака, пошврда (сведоџби, уверења), преписа и извода

Овлашћење за издавање

§ 103. — Докле год јавни бележник сам чува своје исправе, издаваће отправке, потврде, преписе и изводе он сам, односно издава-

ће их вршилац дужности, а док се исправе налазе у судској архиви (§ 133), надлежни сређски суд.

Опште наређење о издавању ошправака и преписа

§ 104. — (1) Кад се по прописима овог закона издаје отправак или препис јавнобележничког акта, мора се увек на истом означити да је савршен, затим да ли је то отправак или препис (прости, оверени, потпуни или у изводу), а ако је препис, који је по реду.

(2) Ако је изворник јавнобележничког акта издан (§ 49), не може се више о њему издати отправак него само препис.

Ошправци јавнобележничких аката о правним пословима међу живима

§ 105. — (1) Ако у самом јавнобележничком акту није што друго одређено, отправак јавнобележничког акта може се издати само:

1) лицима, која су у исправи садржани правни посао склопили у своје име;

2) лицима, у име којих је тај правни посао склопљен;

3) лицима у корист којих је тај правни посао склопљен;

4) правним последницима лица, споменутих под бр. 1 до 3; али отправак издан правном последнику сматра се поновним отправом (§§ 106 и 107), ако је правном претходнику већ издат отправак.

Поновно издавање отправака

§ 106. — (1) Од извршнога јавнобележничкога акта може се, осим случајева наведених у следећем ставу, сваком од лица означених у § 105 издати само један отправак.

(2) Поновни отправак таквог акта може се издати само:

1) ако сва лица поменута у § 105 бр. 1 и 2 или њихови правни последници на то пристану; тај пристанак мора бити посведочен белешком на самом јавнобележничком акту, потписан од странке, или посебном овереном исправом, која ће се приложити јавнобележничком акту;

2) ако је раније издани отправак због којег недостатка јавном бележнику враћен или ако је амортизован;

3) ако окружни суд, у чијем подручју јавни бележник има своје седиште, по предлогу странке, нареди да се има издати поновни отправак. Такву ће наредбу суд издати, ако странка учини вероватним, да јој је потребан поновни отправак, а нема оправдане сумње да ће се нови отправак злоупотребити. Окружни суд може пре одлуке преслушати учеснике. Ако се нареди поновно издавање отправака, о том се имају обавестити сви учесници и јавни бележник. Против наредбе којом се дозвољава издање отправака нема места правноме леку. Против решења којим је молба одбијена молилац може поднети рекурс апелационом суду у року од петнаест дана од доставе решења.

§ 107. — Од неизвршних јавнобележничких аката о правним пословима међу живим јавни бележник може издати поновне отправке, ако странка учини вероватним, да јој је поновни отправак потребан. Ако јавни бележник има сумњу да би се нови отправак могао злоупотребити, упутиће странку да затражи одлуку окружног суда сходно прописима § 106 број 3.

§ 108. — Кад се изда поновни отправак, начиниће се у белешци (клаузули) о оверењу (§ 115), да је то други, трећи или даљи отправак, и разлог због којег је поновни отправак издан.

Издавање преписа и разгледање јавнобележничких аката о правним пословима међу живима

§ 109. — (1) Ако у самом јавнобележничком акту није што друго наређено, оверени и прости преписи јавнобележничкога акта о правним пословима међу живима, могу се издавати учесницима, корисницима, законским заступницима и правним последницима учесника и корисника (§ 105), кад год то затраже. Тако исто у свако доба дозволиће им се разгледање тих исправа.

(2) Трећим лицима дозволиће се разгледање и узимање преписа, ако учине вероватним свој правни интерес и ако против тога да се то дозволи не постоји оправдана сумња или ако им то дозволе лица наведена у првоме ставу.

Отправци и преписи јавнобележничких аката о изјавама последње воље или о наредбама за случај смрти

§ 110. — Отправци или преписи изјава последње воље или наредба за случај смрти, састављени од јавног бележника или њему писмено предатих, ако у јавнобележничком акту није што друго одређено, могу се издати, док оставилац живи, само њему самоме или ономе кога он на то овласти овереним пуномоћјем које гласи на тај посао. После смрти оставиоца такви се отправци или преписи могу издати само после проглашења наредбе последње воље. Дан проглашења има се забележити на отправку или на препису.

Потврде

§ 111. — ⁽¹⁾ О записницима и уписима у регистар могу се изјавити потврде, или потпуне или само у изводу. Код издавања извода имају се сходно примењивати наређења §-а 113 став 1 и 3.

⁽²⁾ За поновно издавање потврда по §§ 92 и 94 до 102 и преписа записника и уписа у регистре (§§ 93 и 102) састављених о посведочењима поменутим у тим параграфима важе наређења § 109.

Садржај и облик отправака и преписа

§ 112. — ⁽¹⁾ Отправак и препис морају се са изворником дословно слагати. У осталом

и овде се имају примењивати наређења §§ 44 и 45 с том разликом, што се преинаке, исправке и додаци, који су у изворнику уз прописну пажњу (§ 44) учињени, могу уврстити на оно место слога, где спадају, а да се то у отправку не мора посебно напоменути. Ако се у изворнику није пазило на прописе § 44. онда треба дотичну измену или исправку или дотични додатак учинити видљивим у отправку или препису.

⁽²⁾ Ако који јавнобележнички акт доцнијим јавнобележничким актом преиначен, исправљен или допуњен (§ 72 ст. 2), онда се не може издати отправак или препис ранијег јавнобележничког акта без отправака или преписа доцнијег акта.

§ 113. — ⁽¹⁾ Ако јавнобележнички акт садржи више самосталних правних послова, може се, на захтев, уместо потпунога отправака издати извод, који се односи на поједини правни посао.

⁽²⁾ Од извршних јавнобележничких аката може се издати само потпуни отправак; извод није извршив.

⁽³⁾ За изводе важе наређења овога отсека с тим, да се у изводу мора навести, да је то извод, и да се мора истакнути, која су места исправе испуштена.

§ 114. — ⁽¹⁾ Код отправака извршних јавнобележничких аката морају се приложити преписи прилога тога акта. Белешка о оверењу мора обухватити и прилоге. Без тога није бележнички акт извршен.

() Код отправака неизвршних јавнобележничких аката може припис прилога, по жељи странке, изостати, али се то у оверењу мора споменути.

Белешка (клаузула) о оверавању

§ 115. — Сваки се отправак мора оверити. Белешка о оверењу ставља се на крају отправака и мора садржавати: потврду да се тај отправак слаже са изворником који се налази међу списима јавног бележника, наводе прописане у §§ 108 и 114, напомену за кога је тај отправак састављен, место и време издања отправака уз потпис и службени печат јавног бележника.

§ 116. — (1) Отправак јавнобележничкога акта нема снагу јавне исправе, ако није према наређењу §-а 46 став 2 сашивен, ако није потврђена сагласност отправака с изворним јавнобележничким актом или ако на њему нема потписа и печата јавног бележника.

(2) У колико други недостаци (§§ 41, 43 до 45, 46 став 1, 104 до 110, 112 до 115) у целисти или делимице укидају или умањују веродостојност отправака, оцениће суд.

Забележење о издавању отправака

§ 117. — (1) Кад се изда отправак, забележиће се на изворнику или на табаку приши-

веном изворнику када и коме је издат отправак. Код издавања поновног отправака, навешће се још и разлог, због којег је поново издат отправак (§§ 106 и 107).

(2) Отправак који је странка вратила (§ 106 бр. 2) приложиће се изворнику. На отправаку ће се забележити да је враћен и да је изгубио снагу јавне исправе.

(3) Ове белешке потписаће јавни бележник.

Потврда о постојању јавнобележничких аката

§ 118. — Лицима, која имају право да траже препис (§§ 109 и 110), издаће се на њихов захтев потврда, да се код јавног бележника налази јавнобележнички акт или да је јавноме бележнику предана изјава последње воље.

Жалбе

§ 119. — (1) Отправке, потврде, изводе и преписе, који не прелазе три табака, јавни бележник мора издати најкасније за три дана, а веће најдаље за осам дана.

(2) Јавни бележник је дужан без одлагања дозволити странци да разгледа списе (§ 109).

(3) По жалби странке одбор јавних бележничких комора ће принудити јавног бележника (§ 157 бр. 10) на вршење тих дужности, а може и другоме јавном бележнику наложити, да о трошку немарнога јавног бележника то изврши.

Ошсек чешврши. Преузимање исправа, новца и папира од вредности ради чувања и изручења

Чување исправа

§ 120. — Јавни бележник је дужан, да преузме на чување исправе сваке врсте.

§ 121. — ⁽¹⁾ О преузимању исправа саставиће записник у којем ће се навести место и време преузимања, породично и рођено име, занимање и стан онога који је исправу предао, ознаку положене исправе, у коју је сврху положена и коме се има издати. Записник ће потписати онај, који је исправу предао, и јавни бележник. На записник ће јавни бележник ставити свој службени печат.

⁽²⁾ Ако се исправа пошаље јавном бележнику писмом, то писмо замењује записник.

⁽³⁾ Јавни бележник ће издати о преузимању исправе потврду.

§ 122. — Јавни бележник мора познавати лице коме издаје преузету исправу лично и по породичном и рођеном имену или мора његову истоветност по §§ 59 и 60 утврдити. Прималац има потврдити пријем исправе на записнику о преузимању.

Чување новца и папира од вредности

§ 123. — ⁽¹⁾ Готов новац, менице, чекове, јавне задужнице и друге папире од вредности мора јавни бележник преузети само кад

су му поводом састављања јавнобележничког акта предати у циљу да их изручи извесном лицу или положи код власти. Иначе јавни бележник може такве ствари преузети на чување, али то није дужан учинити.

⁽²⁾ Ако преузимање није приликом састављања јавнобележничког акта посведочено у њему самом, о преузимању саставиће се записник, у којем ће се тачно назначити бројеви регистра и депозитне књиге, место и време преузимања, односно ознака и вредност износа новца, преузетих папира као и име онога, који их је предао и његову изјаву, како да се с њима расположи.

⁽³⁾ Ако се горе поменуте ствари пошаљу јавном бележнику писмом, писмо замењује записник.

⁽⁴⁾ О преузетим стварима издаће јавни бележник странци потврду пријема.

§ 124. — ⁽¹⁾ Преузети новац и папире од вредности има јавни бележник чувати у засебном омоту, на којем ће написати предмет и име странке, а мора их држати одвојено од свога новца и од својих папира од вредности. Засебно чување није потребно у случају, ако је јавном бележнику новац дозначен на његов рачун код Поштанске штедионице, али у таквом случају мора јавни бележник бити у свако доба у могућности да покаже у готовом новцу једнаки износ или да докаже да може одмах располагати с таквим износом код Поштанске штедионице.

(²) Преузети новац и папире од вредности има јавни бележник уз пажњу, прописану у §-у 122, без одлагања издати оном лицу или власти, којој се имају предати. Прималац ће пријем потврдити на спису или депозитној књизи.

§ 125. — Ако јавни бележник не може да изврши наложену му предају у одређеном року, дужан је, по протеклу тога рока, а, ако нема одређеног рока, најкасније у року од четрнаест дана од дана преузимања без одлагања вратити странци преузете вредности или ако то није могуће, предати суду на чување и о томе известити предаваоца препорученим писмом.

§ 126. — (¹) Остава учињена код јавног бележника нема снаге судске оставе.

(²) Наређења овога отсека имају се сходно примењивати и онда, кад јавни бележник као судски повереник преузме оставинске исправе, новац, папире од вредности или драгоцености.

Глава пета. Чување исправа и вођење пословних књига

Чување исправа

§ 127. — (¹) Јавни бележник је дужан све јавнобележничке исправе, које је сам саставио, као и исправе, које је преузео (§ 120), чувати под кључем одвојено од других списа.

Ако су јавнобележничку исправу саставили два јавна бележника, чуваће изворну исправу онај, који је расправу водио.

Проглашавање изјава последње воље

§ 128. — (¹) Чим јавни бележник дозна за смрт лица, чија се изјава последње воље налази међу његовим списима (§§ 75 до 81 и 120), дужан је суду надлежном за провођење оставинске расправе, или, ако му овај није познат, среском суду свога службенога седишта, не чекајући на налог, послати изворник изјаве последње воље или јавнобележничког акта о остави писмене изјаве последње воље (§§ 75, 79 и 81), и то забележити у својим списима на месту, где је изворник био чуван. Код суда ће се изјава последње воље прогласити и затим чувати.

(²) Ако јавнобележнички акт садржи, осим наредбе последње воље, још и друга расположења, онда ће јавни бележник поднети суду са изворником и препис. Проглашење ће се извршити без одлагања, а то ће се забележити на изворнику и препису, и онда изворник вратити јавном бележнику.

(³) Ако суд, који је извршио проглашење, није сам надлежан да проведе оставинску расправу, онда ће он послати оставинском суду изворник, а у случају претходног става и препис изјаве последње воље, заједно са записником о проглашењу. О томе ће суд известити јавног бележника.

(¹) Ако је јавном бележнику као судском поверенику било поверено провођење оставинске расправе, а он тек после тога примети да се међу његовим списима налази изјава последње воље оставиоаче, онда ће он изворник ове изјаве сам прогласити, један оверени препис оставити у списама оставинске расправе а изворник, осим случаја наведеног у ставу 2. поднети суду.

Регистар и књиге јавног бележника

§ 129. — (¹) Јавни бележник има да уредно води ове регистре и књиге:

1) општи пословни регистар (реперториј) у који ће хронолошким редом заводити све јавнобележничке акте, све записнике о потврдама и засведочењима по §§ 94 до 101, записнике о преузимању новца, исправа и вредности по §§ 121 и 123 као и сва друга бележничка пословања осим оних која су наведена под бројевима 2, 3 и 6 овога параграфа;

2) регистар о оверавањима и посведочењима по § 93;

3) регистар о протестима по прописима Уредбе о протестним регистрима (§ 102);

4) именик оних лица која су пред јавним бележником саставила или јавноме бележнику предала какво расположење за случај смрти (уговор о наслеђивању, тестаменат, кодицил, даривање за случај смрти, одрицање од наследства, преиначење или опозив изјаве последње воље) са ознаком броја дотичнога списка;

5) депозитну књигу о преузетом и издатом туђем новцу, папирима од вредности и драгоценостима, у коју се, уз тачно означавање преузетог предмета, има унети и име и стан предаваоца, као и онога, коме се предмет има предати;

6) регистар о пословима, који су јавном бележнику предани као поверенику суда или других власти, са азбучним имеником.

Овај регистар има јавни бележник за сваки суд односно за сваку власт посебно водити;

7) заједнички азбучни именик странака за регистар под бр. 1, 2, 3 и 6 као и за депозитну књигу.

(²) Регистри и књиге под бр. 1, 2 и 6 морају бити повезани, њихови листови редним бројевима означени, јемствеником прошивени и печатом јавнобележничке коморе снабдевени. Уписи се имају без одлагања редом, како стигне предмет, уносити читко, без празних размака, без прецртавања, брисања и исправака, а у општем пословном регистру има јавни бележник на сваку страницу ставити свој потпис и службени печат.

(³) Министар правде ће Правилником прописати облик тих регистара и књига, а осим напред поменутог може прописати још и друге регистре и именике.

§ 130 — Министар правде ће уредбом издати поближе прописе о начину чувања и уништавању јавнобележничких аката и осталих јавнобележничких списа, регистара и именика.

Глава шеста. Поступак са јавнобележничким списима пошто се упразни јавнобележничко место

Чување јавнобележничких списка код среског суда и предаја истих вршиоцу дужности јавног бележника, односно новом јавном бележнику

§ 131. — (1) Старешина среског суда, у чијем је подручју седиште јавног бележника, чим прими извештај или којим год начином дозна, да је звање јавног бележника упражњено, предузеће без одлагања све што је потребно ради чувања јавнобележничких списка, предмета, регистара, књига и печата, као и ради давања у судску оставу евентуалне готовине, папира и предмета од вредности и ради извештавања странака које су у остави заинтересоване.

(2) Старешина среског суда закључиће књиге бившег јавног бележника, саставиће попис службених списка, предмета, регистара, књига и печата па ће их или чувати у судској архиви или ће предузети потребне мере за осигурање њихово у дотадашњој званичној просторији (канцеларији), док не стигне вршилац дужности и о свему овоме ће без одлагања извести комору. Ако би комора одуговлачила са постављањем вршиоца дужности пријавиће то Министру правде. Кад се постави вршилац дужности, а исти није јавни бележник, предаће му се уз реверс дотадашња архива и јавнобележнички печат, а ако је вршилац дужности јавни бележник, предаће му се уз реверс само дотадашња архива, а он ће радити под својим печатом. Ранији печат ће старешина среског

суда доставити на чување окружном суду, коме ће поднети и извештај о свршеном поступку.

(4) Када служба вршиоца дужности престане услед попуњења упражњеног места, старешина среског суда, уз учествовање бившег вршиоца дужности, пописаће списе, предмете и књиге, како оне, које потичу из времена рада пређашњег јавног бележника, тако и оне, које потичу из времена рада бившег вршиоца дужности, па ће их предати наследнику у звању бившег јавног бележника.

(5) Старешина среског суда закључује јавнобележничке књиге и о проведеном поступку извештава јавнобележничку комору и окружни суд, коме ће доставити и од вршиоца дужности евентуално примљени печат. Тај ће печат окружни суд учинити неупотребљивим и чувати код себе.

Надомештавање несталих списка

§ 132. — (1) Ако се приликом поступка по § 131 примети да нема којег списка, позваће старешина среског суда бившег јавног бележника односно бившег вршиоца дужности, који има да преда списе, односно заступника заоставштине бившег јавног бележника да тај спис донесе у одређеном року.

(2) Ако томе позиву не буде у одређеном року удовољено, обавестиће се о томе учесници, да би могли предузети потребне мере за очување својих права.

(3) Ако се код којег учесника, код које власти или којег другог јавног бележника

налази отправак или оверени препис несталога изворника, наследник у јавном бележничтву или вршилац дужности могу једно или друго захтевати и, ако нема каквих сумња, начинити оверени препис те исправе који ће се чувати на месту несталог изворника.

(4) Ако се нађе, да регистар или друге књиге нису уредно вођене, има их јавнобележнички наследник или вршилац дужности попунити, уколико је то могућно.

(5) О томе како су попуњени списи и књиге, саставиће се записник који ће се заједно са попуњеним списима и књигама јавног бележника предати срескоме суду.

(6) Трошкове око тога попуњавања носиће јавни бележник, који је био дужан предати списе односно његова заоставштина.

Издавање исправа од сшране среског суда

§ 133. — Срески суд, односно његова писарница ће по §§ 104 до 119 а на основу јавнобележничких списа, које чува, издавати отправке, изводе и потврде, дозвољавати разгледање списа као и враћати исправе преузете од јавног бележника, уколико се код суда налазе.

Посшупак са расположењима за случај смрти

§ 134. — (1) Расположења за случај смрти, која су са другим списима предана срескоме суду, пописаће се и засебно чувати по про-

писима, који вреде за чување важних исправа код суда, а у односном јавнобележничком именику забележиће се број и ознака, под којом се која исправа чува код суда.

(2) Лице, чије је то расположење за случај смрти, обавестиће срески суд да је та исправа њему предата и под којим се бројем чува.

Издавање отправака, преписа, извода и потврда од сшране вршиоца дужности, односно новог јавног бележника

§ 135. — Вршилац дужности односно нови јавни бележник издаје отправке, преписе, изводе и потврде преузетих списа (§ 131) под својим потписом, а са примедбом да их издаје као вршилац дужности, односно наследник свог претходника, чије име треба да наведе.

Глава седма. Јавнобележнички приправници, заменици и вршиоци дужности јавног бележника.

Јавнобележнички приправници

§ 136. — Дипломирани правници, који су намештени у јавнобележничкој канцеларији, сматрају се за јавнобележничке приправнике, ако су као такви уписани у именик јавнобележничких приправника, који води јавнобележничка комора.

§ 137. — (1) У именик јавнобележничких приправника може бити уписан само онај, који докаже, да има услове из § 6 бр. 1, 2 и 4 и који уверењем надлежне власти докаже, да је доброг моралног владања. Пропис § 9 важи и у погледу приправника.

(2) Молбу за упис у именик имају потписати јавни бележник и приправник. Вежба се рачуна од дана кад је приправник отпочео рад. Јавни бележник је дужан да без одлагања пријави одбору јавнобележничке коморе дан почетка вежбе, као и свако иступање приправника и свако прекидање.

(3) Прекидања вежбе до највише шест недеља у једној години укупно не одбијају се, ако су настала због болести, отсуства, урачунавши у то и одмор или вршење војне дужности. И та прекидања треба пријавити одбору јавнобележничке коморе.

(4) Ако приправник после престанка службе јавног бележника или после његовог премештаја настави свој рад у његовој канцеларији код вршиоца дужности или кад сам буде постављен као вршилац дужности, урачунаће му се у вежбу и то време. У првом случају има вршилац дужности известити комору, да је приправник наставио вежбу код њега.

(5) Одбор може захтевати од јавнобележничког приправника приликом првог и даљих уписа уписнину коју ће одредити пословник коморе.

§ 138. — Против одлуке одбора, којом се приправнику одбија молба за упис, као и против одлуке, којом му се ускраћује потврда јав-

внобележничке вежбе или којом се наређује његово брисање из именика, приправник има право жалбе у року од петнаест дана апелационом суду.

§ 139. — Јавнобележнички приправник има пред одбором коморе или пред јавним бележником, кога одбор коморе за то овласти, положити ово свечано обећање:

„Обећавам, да ћу у вршењу поверених ми послова поступати по законима и по законским упутствима.”

(2) О томе ће се саставити записник. Ако свечано обећање није извршено пред одбором коморе, доставиће се записник одбору.

§ 140. — (1) За полагање судијског односно адвокатског испита, служба од највише једне године, проведена код јавног бележника у својству јавнобележничког приправника, равна је служби проведеној код адвоката у својству адвокатског приправника.

(2) Молба јавнобележничког приправника за полагање адвокатског или судијског испита подноси се преко јавнобележничке коморе надлежном апелационом суду.

§ 141. — (1) Јавни бележник је дужан јавнобележничког приправника запослити у свима гранама јавнобележничког делокруга.

(2) Јавнобележнички приправник, који је положио свечано обећање, може уместо јавног бележника код кога је на раду:

1) обављати непосредну припрему за састављање исправе;

2) обављати припрему за провођење остављања исправа;

3) замењивати јавног бележника у оним пословима, у којима заступа странке по §-у 3 овога закона;

4) подизати протесте;

5) састављати смртознице и инвентаре;

6) провађати добровољне дражбе покретних ствари.

(³) Ако је јавнобележнички приправник положио адвокатски или судијски испит, одбор јавнобележничке коморе, може му, по предлогу јавног бележника, издати овлашћење да уместо јавног бележника код кога је на раду врши још и све послове, који су додељени јавном бележнику као судском поверенику с тим, да записнике по овим пословима потписује јавнобележнички приправник. Јавни бележник мора на сваки такав записник ставити своју белешку да је записник прегледао.

(⁴) Против решења одбора коморе, којим се ускраћује давање овлашћења, нема места правном леку.

(⁵) Јавнобележнички приправник потписиваће акте и записнике поменуте у ставу другом и трећем са напоменом, да он потписује за јавног бележника, код кога је на раду. Сви ови послови обављени од приправника важе као да су обављени од јавног бележника код кога је на раду. За ове послове јавни бележник носи приватно-правну и дисциплинску одговорност.

Јавнобележнички заменици

§ 142. — (¹) Ако је јавни бележник на одсуству, или боловању или иначе спречен да за дуже време (§ 144. ст. 2) врши своју службу мора да га у пословима његова делокруга замењује јавнобележнички заменик.

(²) Заменик јавног бележника може бити само лице, које има услове наведене у § 6 бр. 1, 2, 4 и 6, а није искључено ни по једном од разлога, наведених у § 9.

§ 143. — (¹) За замењивање потребно је претходно одобрење одбора коморе. У том циљу дужан је јавни бележник да у сваком случају писмено пријави комори име заменика и по могућности време трајања замењивања.

(²) Јавни бележник може и претходно пријавити одбору коморе име свог приправника квалификованог за замењивање (§ 142 ст. 2), који ће га замењивати у случају одсуства или болести. У овом случају има јавни бележник пријавити сваки пут комори да је настала, односно престала потреба замењивања. И за таквог заменика потребно је претходно одобрење коморе.

§ 144. — (¹) Ако одбор коморе не пристане на предложеног заменика, позваће јавног бележника да предложи друго лице за свога заменика.

(²) Ако јавни бележник неће или не може да предложи заменика, поставиће га одбор

коморе. Одбор коморе може према приликама одустати од постављања заменика, ако одсуство, болест или спреченост јавног бележника вероватно неће трајати дуже од петнаест дана.

(³) Заменик води јавнобележничку канцеларију за рачун јавног бележника, а приватно-правни одношај јавног бележника према заменику уређује се њиховим споразумом. Ако је заменик постављен од коморе (став 2 овог параграфа), а странке се не могу погодити, има се спор, пре него што се изнесе пред суд, пријавити комори ради посредовања (§ 155 бр. 1.).

§ 145. — (¹) Заменик врши све послове јавног бележника са јавнобележничким правним дејством, води његове књиге и регистре, а исправе потписује као заменик, и, у колико сам није јавни бележник, употребљава службени печат замењеног јавног бележника.

(²) Исправе, које састави заменик, чуваће се у архиви замењеног јавног бележника.

Вршиоци дужности јавног бележника

§ 146. — (¹) Кад јавни бележник умре, буде премештен, удаљен од службе, или лишен звања или ако се одрекне службе, одбор коморе ће му по службеној дужности, одредити вршиоца између суседних јавних бележника или јавнобележничких приправника (§ 142. ст. 2).

(²) Вршилац дужности јавног бележника дужан је, ако није већ јавни бележник, пре него што отпочне свој рад, учинити све оно, што је прописано у §§ 15. и 21.

§ 147. — (¹) Вршилац дужности води јавнобележничке послове за свој властити рачун. Њему припадају нарочито награде за послове, које је обавио сам, као и за отправке, потврде, преписе и изводе, које издаје на основу изворника састављених од његова претходника.

(²) Уговор, којим би се вршилац дужности обавезао да ће давати јавноме бележнику део од награде, ништаван је.

Заједничка наређења за вршиоце дужности и заменике јавног бележника

§ 148. — (¹) Постављеним вршиоцима дужности као и заменицима јавног бележника издаје одбор коморе уверење и о том извештава претседника надлежног окружног суда. У уверењу има се назначити време од када почиње њихова служба и, ако је то могуће, време када ће престати.

(²) Ако вршилац дужности или заменик није положио заклетву, положиће је пред претседником окружног суда (§ 23). У овоме случају претседник окружног суда одредиће дан почетка службе и послаће апелационом суду, комори и свим подручним среским судовима примерке потписа и отиске печата, ако је тим поводом одобрен нов печат (§ 146 ст. 2).

(³) Јамчевина јавног бележника јамчи и за његов рад као вршиоца дужности јавног бележника и он не мора давати нову јамчевину.

(⁴) Јавнобележнички приправник постављен за вршиоца дужности јавног бележника мора положити исту јамчевину, коју полажу јавни бележници (§ 146 ст. 2).

§ 149. — (¹) Вршилац дужности и заменик јавног бележника имају сва права и све дужности јавног бележника, а наређења овог закона о надзору, приватно-правној и дисциплинској одговорности вреде и за њих.

(²) При састављању јавнобележничких исправа и издавању исправа, преписа и извода морају потписивати своје породично и рођено име и назначити својство вршиоца дужности односно заменика, као и одлуку којом су за то постављени. Заменик мора уз то навести и име јавног бележника, кога замењује.

(³) Док траје замењивање, замењени јавни бележник, не сме обављати јавнобележничке послове.

Глава осма. Јавнобележничке коморе и њихови органи

Јавнобележничка комора

§ 150. — (¹) Јавнобележничка комора састоји се из целокупног броја јавних бележника и вршилаца дужности, уписаних у именик коморе.

(²) У седишту свакога апелационога суда образоваће се за његово подручје по једна јавнобележничка комора.

(³) Ако на подручју једнога апелационога суда нема више од двадесет јавних бележника, Министар правде може то подручје уредбом прикључити суседној јавнобележничкој комори.

Дужности јавнобележничке коморе. Њезини органи

§ 151. — (¹) Јавнобележничка комора има да чува углед, част и права јавнобележничког staleжа и да пази на то, да јавни бележници врше своју дужност.

(²) Своје послове комора обавља непосредно у скупштини, а посредно у свом одбору.

(³) Скупштина коморе је уредно сазвани и конституисани скуп чланова коморе.

(⁴) Скупштина се редовно састаје једанпут у години, и то у месецу октобру.

(⁵) Скупштина се може сазивати и у ванредни сазив по потреби, а мора се сазвати, кад то затражи једна четвртина чланова коморе. У овом случају, мора се скупштина одржати најдаље за два месеца по пријему писменог захтева.

(⁶) Сваки јавни бележник дужан је доћи на скупштину или свој изостанак оправдати. За ваљаност закључка скупштине потребна је присутност једне трећине свих чланова коморе.

(⁷) Скупштина решава већином гласова присутних чланова. Ако се гласови поделе јед-

нако,, примљен је закључак, за који је гласао председник скупштине.

(⁸) Одбор коморе је састављен из броја чланова, који одреди скупштина коморе, али овај број чланова не може бити мањи од пет ни већи од седам, не рачунајући председника.

(⁹) Председник одбора коморе уједно је и председник скупштине. Остале часнике одбора, осим председника и заменика председника, бира сам одбор између изабраних чланова одбора.

(¹⁰) Ако су председник и заменик председника утсутни или спречени, замењује председника члан одбора најстарији по годинама јавнобележничке службе.

Бирање председника, његовог заменика и осталих чланова одбора коморе

§ 152. — (¹) Најпре се бира председник, затим заменик председника, а онда остали чланови одбора заједно. Бирани могу бити само чланови коморе. Избор се врши гласачким листићима.

(²) Изабраним се сматра онај, који је добио више од половине предатих гласова; као предат глас рачуна се и предати празни гласачки листић.

(³) Ако се не постигне већина првим гласањем, обавиће се ужи избор.

(⁴) У ужи избор има се између оних, који су код првог гласања добили највише гласова, узети увек два пута онолико лица, колико их ваља изабрати. Ако је за више особа

дат једнаки број листића, одлучује коцка (жреб), који ће од њих доћи у ужи избор. Ништаван је сваки глас, који је код овог бирања дат за лице, које није било узето у ужи избор. Ништаван је такође и празни гласачки листић. Ако код ужег избора буде број гласова једнак, одлучиће коцка.

(⁵) Чланови коморе који станују изван седишта коморе не морају лично присуствовати код избора већ могу до дана скупштине послати комори путем поште своје гласанице у омоту запечаћеном својим печатом. На омоту имају својеручно написати своје име и назначити, да је у омоту гласаница. У ужем избору могу учествовати само присутни чланови коморе.

§ 153. — (¹) Јавни бележник не сме без важних разлога, о којима одлучује скупштина, одбити избор ако дужност у одбору није још уопште или у прошле три године вршио. Али из важних разлога може одбор коморе изабраном члану одбора, осим председнику одбора, уважити оставку на службу и пре истека рока, за који је изабран.

(²) Против ове одлуке одбора нема правног лека.

§ 154. — (¹) Председник, заменик председника и чланови одбора бирају се на три године, али по истеку тога времена или, ако се одрекну службе, наставиће свој рад до новог избора. Кад прође време њихове службе могу опет бити изабрани.

() Ако се претседник или више од трећине осталих чланова одбора одрекну службе, мора скупштина извршити накнадни избор.

(³) Претседник и заменик претседника чланови су одбора.

Делокруг претседника одбора јавнобележничке коморе

§ 155. — (1) Претседник заступа комору и председава у скупштини и у одбору, а кад је спречен, замењује га његов заменик односно најстарији члан по служби.

(2) Осим тога у његов круг рада спада:
1) да покушава изравнати несугласнице које су из пословног односа настале између чланова коморе, као и између јавних бележника, заменика и јавнобележничких приправника.

Сви ови су, пре него што спор изнесу пред суд, дужни тражити посредовање коморе. Ради тога он може позвати и саслушати странке и оне чланове коморе, који би могли успешно посредовати.

2) да у случају потребе опомене чланове коморе и јавнобележничке приправнике на њихово понашање.

3) да пази на то, да комора не прекорачи законом јој прописани круг рада.

(³) Хитне и неодложне предмете који спадају у делокруг одбора, може претседник решити у име одбора, но о тим пословима мора накнадно да извести одбор.

Делокруг скупштине јавнобележничке коморе

§ 156. — У надлежност скупштине јавнобележничке коморе спадају ови послови:

1) да одобрава пословнике предложене од одбора као и њихове допуне и измене.

Ови пословници као и њихове допуне и измене имају се поднети Министру правде на одобрење.

2) да одређује број одборника;

3) да бира по пословнику претседника, заменика претседника и остале чланове одбора коморе, јавнобележничке судије и њихове заменике;

4) да доноси одлуке у случајевима §§ 153 и 179 као и о оставци претседника одбора;

5) да испитује и одобрава прорачун (буџет) прихода и расхода коморе, који је саставио одбор, одређује годишње приносе чланова, испитује и одобрава одборове рачуне;

6) да одлучује о висини уписнине;

7) да прописује правила о употреби новчаних казни предвиђених овим законом (§ 213).

8) да одређује да ли и какав се део прихода коморе може употребити на добротворне циљеве јавнобележничког staleжа и да решава о установама, које томе имају да служе.

Делокруг и рад одбора јавнобележничке коморе

§ 157. — У надлежност одбора јавнобележничке коморе спада напосе:

1) да израђује пословнике за рад скупштине коморе, за свој рад и за рад посебних одбора коморе;

2) да води именик јавних бележника, њихових вршиоца дужности и заменика;

3) да води именик јавнобележничких приправника, потврђује им јавнобележничку вежбу и издаје уверења;

4) да извршује одлуке скупштине;

5) да саставља прорачун (буџет) прихода и расхода коморе, врши економске послове коморе и наплаћује годишње приносе, уписнице и прописане пристојбе, и то њи извршним путем.

Одлуке одбора о приносима и пристојбама које се имају платити комори, сматрају се за исправе које су извршне у смислу Закона о извршењу;

6) да, по захтеву власти или заинтересованих странака, даје мишљење о величини награде јавних бележника и да настоји да се спорови о таквим захтевима мирним путем расправе;

7) да потврђује заменике, пријављене од јавних бележника, или да их именује у случајевима предвиђеним у § 144, затим да именује вршиоца дужности јавног бележника, кад за то наступе случајеви у закону предвиђени;

8) да сазива скупштину јавнобележничке коморе;

9) да у име коморе подноси жалбе у случајевима, који су законом предвиђени;

10) да надзирава јавне бележнике, вршиоце дужности јавних бележника, заменике и јавнобележничке приправнике и да изриче пре-

ма њима казне због неуредности до две хиљаде динара (§ 172);

11) да именује изасланике у савез комора;

12) да пази да нико не врши бесправно јавнобележничке послове, и да таква лица оптужује;

13) да одобрава одсуства (§ 167);

14) да расписује стечај и да предлаже и даје своје мишљење о постављању јавних бележника;

15) да подноси претставке, мишљења и предлоге о законодавству; које се односи на јавно бележништво, а нарочито о променама у организацији јавног бележништва, о оснивању нових места или о укидању постојећих, о измени тарифе, особито у случајевима кад му је све то стављено у дужност закључком главне скупштине, и да извештава Министарство правде о стању правосуђа уколико се односи на јавно бележништво;

16) да обавља све друге послове, које му овај или који други закон ставља у надлежност.

§ 158. — (1) Претседник, а у случају његове спречености његов заменик, сазива одбор коморе по потреби. За ваљаност закључака у вршењу надзора (§ 166), надаље за предлоге и мишљења по § 157. бр. 15, потребно је присуство од две трећине, а за ваљаност осталих закључака присуство половине одборника. Одбор доноси своје одлуке већином гласова.

Претседник гласа последњи, а његов глас одлучује у случају једнаке поделе гласова.

(²) Ако члан одбора коморе грубо занемарује одборничке дужност, може га одбор казнити глобом до две хиљаде динара.

§ 159. — Претседник, заменик претседника и чланови одбора врше своју дужност бесплатно, али издаци, које учине у интересу или по решењу коморе, имају им се подмирити из коморине благајне. Ближе прописе о висини и накнади путних трошкова одредиће комора правилником.

§ 160. — Против одлука одбора има места жалби апелационом суду. Рок је за жалбу петнаест дана и не може се продужити. Дан доставе одлуке не рачуна се у рок. Ако последњи дан рока пада у празнични дан, рок истиче идућег радног дана. Дан, у који је жалба предата пошти, узима се као дан предаје одбору. Тај се дан утврђује рецелисом или поштанским жигом на омоту. Жалба се има предати одбору коморе.

§ 161. — Одбор јавнобележничке коморе има почетком сваке године поднети Министру правде извештај о раду коморе, у том извештају нарочито изнети своја опажања на пољу јавног бележништва, правосуђа и управе као и учинити сходне предлоге, колико је све то у вези са установом јавног бележништва.

Савез јавнобележничких комора

§ 162. — (¹) Ради заједничке заштите права и интереса јавнобележничког staleжа, најмање две трећине јавнобележничких комора могу образовати Савет комора Краљевине Југославије.

(²) Коморе, које имају педесет или више чланова, бирају у савез по два изасланика, а остале коморе по једног. Савез комора израђује сам себи пословник, који одобрава Министар правде.

Поузданици јавнобележничких приправника у комори

§ 163. — (¹) Ако у подручју коморе има десет или више уписаних јавнобележничких приправника, бирају и они два поузданика у одбор јавнобележничке коморе ради заступања интереса јавнобележничких приправника.

(²) Ако нема десет приправника у подручју коморе, приправници за то време неће бити заступани у одбору коморе.

§ 164. — Избор поузданика врши се сваке године у месецу октобру за идућу календарску годину. Гласање се врши службеним гласаницима, које приправницима у току месеца септембра разашилу одбори јавнобележничких комора. Приправници ће гласанице, испуњене и потписане, послати у затвореном куверту, са ознаком да је у њему гласаница, јав-

нобележничкој комори. Претседник јавнобележничке коморе ће их у присуству једног јавног бележника и једног јавнобележничког приправника отворити и прогласити успех избора. Изабраним се сматра онај, који је добио највећи број гласова.

§ 165. — Поузданици јавнобележничких приправника суделују у скупштинама и одборским седницама, али немају одлучујућег гласа. Они могу стављати предлоге и изјавити мишљења:

1) о предметима назначеним у § 156 бр. 1 и 8;

2) о предметима назначеним у § 157 бр. 3, 10 и 15 уколико се односе на јавнобележничке приправнике;

3) у споровима између јавних бележника и јавнобележничких приправника и код спорова јавнобележничких приправника међусобно.

Глава девета. Надзор над јавним бележницима, одсуство јавног бележника и поступак у случају онеспособљења јавног бележника

Надзор

§ 166. — (1) Надзор над службеним радом и понашањем јавних бележника, вршилаца дужности јавног бележника и јавнобележничких приправника врши у првом реду одбор коморе. Вршећи овај надзор, одбор коморе може их упућивати и стављати им примедбе на њихов рад. Власти и службени органи су дуж-

ни, а странке су овлашћене, да пријаве одбору коморе или претседнику апелационог суда дела или пропусте јавног бележника, који повлаче за собом дисциплинску одговорност.

(2) Одбор коморе ће бар једанпут у три године, преко једног свог члана или којег другог делегираног члана коморе, прегледати канцеларије јавних бележника свога подручја, да се увери о правилности пословања. Ово прегледање мора нарочито обухватити разгледање списка, регистара и других књига, које се односе на целокупну делатност јавног бележника. У случају мањих неправилности које одбор коморе установи прегледом или за њих иначе сазна, одбор ће ставити јавном бележнику потребне примедбе, а у случају већих неуредности или преступа, одредиће, пошто, по потреби, преслуша јавног бележника, што је потребно ради кажњавања кривца.

(3) Претседник апелационог суда или његов заменик пазиће на то, да одбор коморе тачно врши прегледе и ако установи немар, поднеће извештај Министру правде.

(4) Врховни надзор врши Министар правде. Он може по службеној дужности или услед поднесених жалби наредити преглед пословања комора и пословања појединих јавних бележника и предузети што је потребно да се неуредности уклоне и злоупотребе казне. Он може распустити одбор јавнобележничке коморе, ако комора или одбор не би испањавали своје законске дужности ни после опомене. Једно-времено са распустом наредиће избор новог одбора у року од три месеца и именоваће свог повереника из реда јавних бележника, који

ће обављати послове све дотле, док их не преузме нови одбор. Овај повереник врши послове одбора коморе у седишту коморе.

Отсуштва јавних бележника

§ 167. — ⁽¹⁾ Јавни бележник, који хоће да се због службеног или сталешког посла удаљи из места свога седишта за време дуже од осам дана, мора за то добити одобрење одбора коморе.

⁽²⁾ Ако јавни бележник хоће да се удаљи не због службеног или сталешког посла, а удаљење има да траје дуже од три дана, онда јавни бележник треба да добије отсуство, које му може у току једне године дати до два месеца одбор коморе, до три месеца претседник апелационог суда, а за време дуже од три месеца Министар правде.

⁽³⁾ Ако се одобри отсуство дуже од осам дана, може се у исто време поставити заменик ако то захтева интерес правилног вршења јавнобележничке службе. Заменик се мора поставити, ако се одобри отсуство дуже од петнаест дана (§ 144 став 2).

⁽⁴⁾ Јавног бележника, који се огреши о прописе овога §-а, позваће претседник јавнобележничке коморе да се врати у своје седиште, а ако јавни бележник овоме налогу сме-ста не удовољи, поднеће пријаву дисциплинском суду.

⁽⁵⁾ Ако боравиште јавног бележника није познато, позваће га огласом у службеном листу о трошку његовом.

⁽⁶⁾ Јавни бележник дужан је, ако у његовом седишту нема другог јавног бележника, кратким путем на време саопштити старешини среског суда свако отсуство и сваку спреченост у раду, која траје најмање један пословни дан. Ово саопштење не подлеже такси.

⁽⁷⁾ О сваком отсуству одобреном јавном бележнику и о спречености због болести треба да се обавесте јавнобележничка комора, срески, окружни и апелациони суд.

Онеспособљење јавног бележника

§ 168. — ⁽¹⁾ Кад јавни бележник због телесне или душевне мане (§ 27 бр. 10) постане трајно неспособан за вршење јавнобележничке службе, позваће га одбор коморе, а ако овај са тиме одуговлачи, претседник окружног суда, да се одрекне јавног бележничтва. У позиву саопштиће се јавном бележнику и разлог за то. Ако јавни бележник у одређеном року то не учини, поднеће се извиђајни списи претседнику апелационог суда.

⁽²⁾ Претседник апелационог суда може наредити допуну извиђаја, а одредиће усмену расправу о томе да ли постоји случај из § 27 бр. 10 пред већем састављеним у смислу § 177 став 1 само онда ако јавни бележник може лично доћи.

⁽³⁾ Против коначне одлуке овога већа може се жалити јавни бележник а и виши државни тужилац дисциплинском већу Касационог суда, поменутом у § 177 став 1.

Глава десета. Дисциплинска одговорност јавних бележника

Кривице и казне

§ 169. — Ако јавни бележник (јавнобележнички приправник) својим понашањем у звању или у приватном животу вређа част и углед свога сталежа или уздрма поверење које јавнобележничко звање треба да има, даље ако повреди службену дужност, нарочито ако противпрописно врши своје службене послове или ако их својом кривњом одуговлачи, изрећи ће му се казна због неуредности или дисциплинска казна, према томе да ли повреда дужности чини неуредност, или, с обзиром на штету, која је настала односно претила на опасност по правни саобраћај, на начин, величину и понављање повреде и на друге отежавајуће околности, дисциплински преступ.

§ 170. — Нарочито се има сматрати као дисциплински преступ:

1) ако дужности наложене му овим законом повреди тако, да се тиме уздрма поверење у његову непристрасност и у исправе које саставља, нарочито ако поступи у ствари од које је по закону искључен, или ако повреди дужност чувања тајне;

2) ако се не држи законских наређења, од којих зависи ваљаност јавнобележничке исправе, или ако потврди да се нека чињеница догодила, а она се није догодила у његовом присуству;

3) ако без законског разлога (§§ 227 ст1 2 и 3 и 233) зарачунава или тражи веће награде, или ако као судски повереник наваљује на странке да га поставе за свог заступника;

4) ако уз обећање, да ће снижити награду или преко посредника или на други недоличан начин тражи странке;

5) ако заступа странку или саставља исправе где му то закон забрањује;

6) ако грубо повреди дужно поштовање према судовима и надзорним властима или надзорним органима;

7) ако се не покорава правноснажним наложима судова, надзорних власти, и органа;

8) ако неуредно води књиге или немарно рукује својом канцеларијом;

9) ако потпомаже пискараче (надриписаре) у пискарању потписивањем њихових поднесака, давањем савета или мишљења или заклањањем њихових дела;

10) ако не држи стан по наређењима овог закона (§ 30), или ако води филијалу своје канцеларије или обавља службене радове изван подручја окружног суда свог седишта;

11) ако саставља јавнобележничке исправе на другом осим на службеном језику;

12) ако на јавној дражби или у току другог поступка, који води у својству јавног бележника или у својству повереника суда или као заступник странака, купи за рачун свој или својих сродника, ствар, која се продаје, или купи тражбине, наследне захтеве или друга права;

13) ако врши с платом државну или другу коју сталну јавну или приватну службу, ако се

бави трговином и посредничким пословима, или занимањем недопуштеним по § 9 став 1 бр. 5 и став 2, ако склапа послове под својим именом за друге или под туђим именом за себе, или учествује у пословима, у погледу којих поступа у својству јавног бележника или судског повереника, ако новац, који му је поверен на чување, уложи на своје име, уколико му то није допуштено по пропису § 124 став 1, и најпосле, ако ма под којим насловом и обликом прими обавезу јамства или одговорности у пословима, који се склапају уз његово учешће у својству јавног бележника.

§ 171. — Наређења овога закона о дисциплинској одговорности и о дисциплинском поступку против јавних бележника, имају се сходно примењивати и на вршиоце дужности јавних бележника, заменике и приправнике.

§ 172. — ⁽¹⁾ Казне збој неуредности јесу:

- 1) писмена опомена;
- 2) новчана казна до две хиљаде динара.

§ 173. — ⁽¹⁾ Казне за дисциплинске преступе јавних бележника јесу:

- 1) писмени укор;
- 2) новчана казна до десет хиљада динара;
- 3) обустава вршења звања за извесно време, које не сме прећи годину дана;
- 4) лишење звања;

⁽²⁾ При изрицању новчане казне против јавног бележника може се уједно изрећи, да ће

се новчана казна, ако у року не буде плаћена, одузети од јамчевине.

⁽³⁾ Казна обуставе вршења звања има за последицу и то, да је јавни бележник у исто доба искључен и од вршења послова поменутих у § 3.

⁽⁴⁾ Казна лишења звања има се изрећи нарочито:

1) ако је јавни бележник, поред постојања законске препреке, лукавством постигао своје постављење;

2) ако, и поред тога што му је надлежно дисциплинско веће обуставило вршење службе, за време обуставе обавља јавнобележничке послове за свој рачун или обуставу изиграва на било који други начин.

§ 174. — ⁽¹⁾ Казне за дисциплинске кривце приправника јесу:

- 1) писмени укор;
- 2) новчана казна до две хиљаде динара, а ако је приправник заменик или вршилац дужности јавног бележника до пет хиљада динара.

3) продужење времена вежбе или лишење права замењивања или права бити вршилац дужности јавног бележника, али једно и друго највише за једну годину;

4) лишење звања.

⁽²⁾ При изрицању новчане казне против приправника може се уједно изрећи да ће бити брисан из именика за време док новчана казна не буде плаћена.

§ 175. — Јавни бележник и јавнобележнички приправник, који су по § 173 бр. 4, односно § 174 бр. 4 лишени звања, бришу се из именика. Они не могу бити поновно постављени за јавног бележника односно поновно уписани за приправника, док не прођу три године од дана брисања.

§ 176. — Дисциплинске кривице које се имају казнити као неуредност застаревају за једну годину, а дисциплинске кривице, које се имају казнити као преступ, осим оних помених у § 174 став 4, застаревају за три године. Застарелост почиње тећи од дана када је кривица учињена. Застарелост се прекида поднашањем дисциплинске пријаве дисциплинском суду или надлежној власти као и свим оним чињеницама којима се по Кривичном законiku застарелост прекида.

Дисциплинска власт

§ 177. — ⁽¹⁾ За суђење дисциплинских преступа јавних бележника надлежно је у првом степену јавнобележничко дисциплинско веће апелационог суда у седишту оне јавнобележничке коморе у чијем подручју јавни бележник у време покретања поступка врши јавнобележничку службу, а у другом степену јавнобележничко дисциплинско веће Касационог суда.

⁽²⁾ За суђење неуредности надлежан је, осим случаја § 198, одбор оне јавнобележнич-

ке коморе у чијем подручју јавни бележник у време покретања поступка врши јавобележничку службу.

§ 178. — ⁽¹⁾ Јавнобележничка дисциплинска већа апелационих судова састоје се од претседника апелационог суда или његовог заменика и двају судија апелационог суда и од двају јавних бележника, а дисциплинско веће Касационог суда од претседника Касационог суда или његовог заменика, од двају судија Касационог суда, и од двају јавних бележника. Када су чланови већа спречени, ступају у већа место њих њихови заменици.

⁽²⁾ Судије чланове тих већа и њихове заменике бирају почетком сваке године за дотичну годину опште седнице апелационих судова односно Касационог суда, а јавнобележничке чланове тих већа и њихове заменике бирају скупштине јавнобележничких комора на три године.

⁽³⁾ За дисциплинска већа апелационих судова и Касационог суда морају се изабрати по двојица судија и њихових заменика. Свака јавнобележничка комора бира по двојицу чланова и по двојицу њихових заменика за свака од та два већа. Нико не може бити изабран за исто време у дисциплинско веће апелационог и Касационог суда.

⁽⁴⁾ О избору чланова дисциплинског већа, дужни су дотични судови и коморе да известе Министра правде.

⁽⁵⁾ Од изабраних чланова већа претседник суда саставља већа у сваком појединачном случају.

§ 179. — Прописи § 153. сходно ће се примењивати и на јавнобележничке чланове дисциплинског суда.

§ 180. — Чланови дисциплинског суда врше своју дужност бесплатно. Правилником коморе одредиће се у колико ће комора члановима јавним бележницима надокнадити трошак а нарочито трошак путовања због вршења ове своје дужности.

§ 181. — ⁽¹⁾ Судије јавни бележници, пре него што би у том својству први пут судиле, положиће заклетву пред претседником већа да ће савесно и непристрасно испуњавати своје судијске дужности.

(-) Због повреде дисциплинско-судијских дужности јавни бележници као судије потпадају под дисциплинску власт Касационог суда, али се при том имају примењивати одредбе овог закона о дисциплинским казнама.

§ 182. — ⁽¹⁾ Чланови дисциплинског суда, против којих је у току истрага због којег год злочинства или због преступа из користољубља или против јавног морала, или против којих је у току истрага или претрес због дисциплинске кривице, не могу уопште вршити своје дужности у дисциплинском суду, док поступак по кривицама не буде свршен.

⁽²⁾ Ако их суд због злочинства или преступа или дисциплински суд због дисциплин-

ског преступа правноснажно осуди на казну, престаће ова њихова почасна дужност чим осуда постане правноснажна. За поновно стицање ове почасне дужности важе прописи Кривичног законика.

§ 183. — У дисциплинском поступку не сме учествовати као члан дисциплинског већа:

1) ко је оштећен дисциплинским преступом или је тужилац;

2) ко је брачни друг оштећеног или његов изабрани или законски заступник;

3) ко је са окривљеним или оштећеним сродник у правој линији по крви, тазбини или усвојењу ма до кога степена, а у побочној линији по крви до четвртог а по тазбини до другог степена;

4) ко је учествовао у извиђањима или у истрази, не може учествовати у суђењу;

5) ко је учествовао у суђењу у првом степену, не може учествовати у суђењу у другом степену.

§ 184. — Окривљеник има право да изузме по једног судију, не наводећи за то разлога.

§ 185. — Јавнобележничка дисциплинска већа подносе Министру правде крајем сваке године извештај о свом пословању. У том извештају ће навести који су дисциплински предмети свршени и како и у ком се стању поступка недовршени предмети налазе.

Дисциплински поступак

§ 186. Дисциплински суд поступаће по пријави одбора јавнобележничке коморе, вишег државног тужиоштва, или које друге јавне власти или оштећене странке.

§ 187. — Све власти дужне су одмах пријавити одбору јавнобележничке коморе или претседнику апелационог суда повреду дужности јавног бележника, за које сазнају приликом вршења своје службе (§ 166 ст. 1).

(²) Одбор коморе и виши државни тужилац дужни су да траже пред дисциплинским судом по службеној дужности или по налогу скупштине коморе, односно Министра правде, истрагу и кажњавање таквих дела, која се казне као дисциплински преступ. Њихова је дужност да све овакве кривице које им се пријаве, или за које сами дознају одмах пријаве претседнику апелационог суда као претседнику дисциплинског суда.

(³) Вишем државном тужиоцу односно врховном државном тужиоцу дужност је да код извиђаја, истраге и претреса предлаже што треба, заступа оптужбу и по прописима овог закона врши остале тужилачке радње. Њему ће се ставити на увиђај сва службена акта пре него што дисциплинско веће по њима донесе своју одлуку, како би могао учинити своје предлоге. Он мора учествовати у свакој седници дисциплинског суда.

(⁴) Вишем државном тужиоцу и врховном државном тужиоцу допуштено је у свако доба да се разматрањем аката обавесте о стању поведених истрага и да захтевају да им се акта саопште али се тиме не сме да успорава дисциплински поступак.

§ 188. — (¹) Ако дисциплински суд нађе да је дело за које се јавни бележник окривљује кривично кажњиво, известиће о томе државног тужиоца.

() До свршетка кривичног поступка застаће се са ислеђењем и суђењем по дисциплинској кривици.

§ 189. — Казнени судови дужни су саопштити дисциплинском суду, ако се против јавног бележника или приправника поведе кривична истрага, подигне оптужба или ако се ставе у притвор. После свршеног кривичног поступка казнени суд уступиће акта дисциплинском суду или, ако су му ова још потребна, допустиће изасланику дисциплинског суда разгледање и препис аката.

§ 190. — (¹) Дисциплински суд одлучиће решењем да ли се има поступак обуставити, да ли се пријава има уступити одбору коморе, јер је у питању само неуредност или ће се наредити истрага. Пре такве одлуке може провести извиђаје, уколико су потребни.

(²) У решењу, којим се наређује истрага, тачно ће се назначити тачке окривљења, а у решењу, којим се обуставља поступак, разложи обуставе.

(³) Против решења да се поступак обустави или да се пријава уступи одбору коморе јер је у питању само неуредност, може се тужилац, у року од петнаест дана, жалити дисциплинском већу Касационог суда.

§ 191. — Дисциплински суд донеће по предлогу државног тужиоца решење, да се и без отварања истраге одреди претрес, ако нађе, да је предмет исцрпно извиђен и да има места суђењу. Али се претрес не може одредити пре него што је окривљенику дата прилика да се оправда.

§ 192. — (¹) Ако дисциплински суд одлучи да се проведе дисциплинска истрага или да се проведу извиђаји, председник дисциплинског суда одредиће истражног повереника.

(²) Истражни повереник може саслушати све сведоке, вештаке и окривљеника или од последњег затражити писмено изјашњење и извршити увиђај као и затражити акта и потребне извештаје од судова и управних власти. По потреби може замолити све судове да изврше извиђаје.

§ 193. — (¹) Истражни повереник може за време трајања извиђаја или истраге, уколико

држи да је то оправдано према циљу поступка, допустити окривљенику неограничено или делимично разматрање списка. Ако истражни повереник не би допустио окривљенику да списе размотри, окривљеник може тражити да о томе донесе одлуку председник дисциплинског суда.

(²) После примљеног позива на претрес, и окривљеник и његов бранилац могу разгледати све списе осим записника о већању.

(³) Забрањује се саопштавати путем штампе садржај списка. Саопштавање путем штампе кажњава се по прописима § 151 Кривичног законика.

§ 194. — (¹) Списи довршеног извиђаја, односно довршене дисциплинске истраге саопштиће се вишем државном тужиоцу, а овај ће их са својим предлогом поднети дисциплинском суду за петнаест дана од њихова пријема.

(²) О извршеном извиђају, односно о проведеној дисциплинској истрази известиће се окривљеник, који може дисциплинском суду изнети своје предлоге, а дисциплински суд може и по службеној дужности наредити, да се извиђај односно истрага допуни.

§ 195. — (¹) Кад виши државни тужилац поднесе предлог да се ствар упути на претрес (§§ 187 став 3 и 191), дисциплински ће суд донети решење о томе, па ако одлучи да се ствар упути на претрес, он ће у том решењу назначити тачке окривљења уз образложење,

а решење ће доставити окривљенику и вишем државном тужиоцу. Против овога решења нема места жалби.

(²) Тужилац и окривљеник могу у року од осам дана од доставе решења поднети даље предлоге, као и навести нове доказе. Уместост ових предлога и доказа оцениће претседник дисциплинског суда по својој дискретној власти и наредиће шта треба. По протеку овога рока претседник одређује дан и сат усменог претреса. Претрес мора одредити тако да од дана доставе позива окривљенику до дана претреса протече најмање осам дана. Уједно он наређује да се о претресу извести виши државни тужилац, да се позову сведоци и да се припреми све што је потребно за усмену расправу.

§ 196. — Дисциплински суд може у току поступка донети решење о привременом удаљењу од дужности (суспензији) јавног бележника или вршиоца дужности јавног бележника, а заменику или приправнику привремено одузети право замењивања или вежбе, у колико је то нужно као мера опрезности ради заштите части и угледа staleжа или ради осигурања интереса странака.

() Привремено удаљење мора се наредити у случајевима:

1) ако је јавни бележник, вршилац дужности јавног бележника, заменик или приправник стављен под истрагу због којег год злочинства или другог кажњивог дела учињеног из користољубља;

2) ако је против окривљеног изречена пресуда дисциплинског суда да се лиши звања, а та пресуда није још правноснажна.

(³) Привремено удаљење ће се опозвати чим престане разлог који га је изазвао.

(⁴) О овим одлукама ће се одмах извести одбор коморе, окривљеник, виши државни тужилац и надлежни апелациони суд.

(⁵) У нарочито хитним случајевима ако се према природи и тежини кривице нађе да би за јавну службу било штетно задржати јавног бележника (вршиоца дужности јавног бележника, заменика или приправника) у служби до решења дисциплинског суда, привремено удаљење јавног бележника може наредити и одмах провести одбор коморе или претседник апелационог суда, али је дужан одлуку заједно са образложењем за 24 сата саопштити како суспендованом јавном бележнику, тако и дисциплинском суду, који по хитном преслушању суспендованог јавног бележника без одлагања одлучује о укидање или одржању привременог удаљења. Против ове одлуке могу се користити жалбом на дисциплинско веће Касационог суда како окривљеник тако и виши државни тужилац.

§ 197. — (¹) Окривљеник, дошао на расправу или не, овлашћен је да на расправи има свог браниоца.

() Веће може по нахођењу наредити да окривљеник лично дође.

§ 198. — Суд ће пресудом окривљеника ослободити или га огласити за крива по делу

због кога је окривљен. У пресуди ће се изрично навести да ли је јавни бележник крив због дисциплинског преступа (§§ 169 и 170) или због неуредности (§ 169). У последњем случају изрећи ће сам дисциплински суд казну због неуредности. Пресуда која садржи одлуку о дисциплинској казни, мора садржавати и одлуку о накнади трошкова дисциплинског поступка.

§ 199. — (1) Трошкове за поједине радње дисциплинског поступка предујмљује држава, односно јавнобележничка комора, према томе чији су органи поједине од тих радња извршили.

(2) О томе, који ће се трошкови и како накнадити, донеће се одлука по прописима Законика о судском кривичном поступку, који се и овде примењује.

(3) У случају када окривљеник не буде осуђен, или ако се трошкови од њега не могу наплатити, сносиће их коначно онај, који их је предујмио.

§ 200. — Пресуда ће се одмах донети и објавити и у року од петнаест дана у отправку доставити окривљенику, државном тужиоцу и оштећеној странци ако се придружила поступку. Препис пресуде доставиће се одбору оне коморе којој окривљеник припада.

§ 201. — (1) Доставе окривљенику морају се учинити лично њему или његовом за то овлашћеном пуномоћнику.

(2) Ако боравиште окривљеника није познато, а он није именовао пуномоћника, дисциплински суд одредиће једног члана коморе за заступника окривљенику, све док окривљеник не саопшти своје боравиште или док не именује пуномоћника. Решење у томе објавиће се у Службеним новинама и у званичном листу дотичне бановине, ако такав лист постоји. Овај заступник браниће интересе окривљеника и има сва права браниоца.

(3) Саопштавање пресуде окривљенику путем штампе није допуштено.

§ 202. — (1) Призивом се може нападати пресуда јавнобележничког већа апелационог суда у погледу одлуке о кривици и казни као и о накнади трошкова, жалбом се могу нападати решења јавнобележничког апелационог суда, у колико се она не односе на само вођење дисциплинског поступка. Жалби има места и онди када се пресуда побија само у погледу одлуке о накнади трошкова.

(2) За разматрање призива и жалбе надлежно је дисциплинско веће Касационог суда.

§ 203. — Право на призив и жалбу имају:

- 1) окривљеник;
- 2) родитељи, деца и удовица окривљенога, ако је умро пре него што је постала правноснажна пресуда, којом је осуђен;
- 3) виши државни тужилац;
- 4) оштећени;

§ 204. — (1) Правни лекови подносе се већу, које је у првом степену судило, писмено у року од петнаест дана по достави пресуде или решења. Тај се рок не може продужити. Падне ли последњи дан рока у празнични дан, рок се свршава првог радног дана по празнику. Дан у који је правни лек предат пошти узима се као дан предаје. Ако онај, који је осуђен на дисциплинску казну, умре за време док тече рок за правни лек, рок за лица наведена у § 203 бр. 2 почеће да тече од дана његове смрти.

(2) Призиве и жалбе предане после рока, дисциплинско веће ће одбацити.

(3) На време поднесени лек одлаже извршење одлуке, против које је изјављен, изумимајући жалбу против одлуке у смислу § 196.

§ 205. — (1) По призивима изјављеним на време, дисциплинско веће Касационог суда доноси пресуду после усмене расправе.

(2) Касациони суд може пре одређене усмене расправе, а и у току ове, наредити да дисциплински суд допуни извиђај.

§ 206. — По жалбама дисциплинско веће Касационог суда доноси своја решења у нејавној седници, а по саслушању врховног државног тужиоца.

§ 207. — Решење Касационог суда доставиће се дисциплинском суду, који ће га доставити странкама.

§ 208. Када дисциплинско веће Касационог суда допусти повраћај у пређашње стање (оправдање), може одмах донети одлуку у главној ствари, ако није потребна усмена расправа.

§ 209. — Против дисциплинске одлуке одбора јавнобележничке коморе због неуредности (§ 177 ст. 2), која одлука мора бити снабдевена разложима, допуштена је жалба на јавнобележничко дисциплинско веће апелационог суда (§§ 203 и 204). Против решења овога већа нема даљег правног лека.

§ 210. — Уколико овај закон нема нарочитих наређења, за поступак пред дисциплинским већима сходно ће се примењивати прописи Законика о судском кривичном поступку.

Извршење пресуда и других одлука у дисциплинском поступку

§ 211. — Свака извршна правноснажна дисциплинска казна унеће се у књигу коју води одбор јавнобележничке коморе. Укоре и потпуно плаћене новчане казне, које не премашују шест стотина динара, одбор ће из књиге избрисати, ако то кажњени после трогодишњег беспрекорног понашања затражи. Одбор коморе је дужан побринуту се за извршење пресуда и привремених решења (§ 196).

§ 212. — Ако би се новчана казна или трошкови морали наплатити преко извршне власти, одбор ће на основу извода из извршне пресуде затражити извршење код надлежне извршне власти.

§ 213. — Новчане казне (глобе) предвиђене овим законом (§§ 157 бр. 10, 158 ст. 2, 172 бр. 2, 173 бр. 2, 174 бр. 2 и 225) имају се употребити на помагање јавних бележника, вршилаца дужности јавног бележника, заменика и јавнобележничких приправника и њихових оскудних удовица или њихове сирочади ако су та лица без своје кривице пала у нужду (§ 156 бр. 7).

§ 214. — Када се дисциплинском пресудом обустави вршење јавног бележништва или изрекне уклањање из службе, односно нареди брисање из именика, одбор ће, чим пресуда постане извршном, известити о томе Министра правде, Касациони суд, а у исто време наредити да се то огласи у службеним новинама и у службеном листу бановине, ако га има. Ово вреди и у случају привременог удаљења од дужности јавног бележника или вршиоца дужности јавног бележника (§ 196 ст. 1).

§ 215. — Ако казнени суд осуди јавног бележника или приправника на казну, која по закону повлачи губитак службе, дисциплински суд ће одмах чим прими извештај казненог

суда у смислу § 427 став 2 Законика о судском кривичном поступку, без расправе, одредити, да се осуђени уклони из службе и брише из именика, па ће о томе известити Министра правде и јавнобележничку комору и то огласити у Службеним новинама и у службеном листу бановине, ако га има.

Обнављање дисциплинског поступка

§ 216. — (1) Ако се дисциплински поступак обустави или ако окривљеник буде ослобођен, поступак се може на штету окривљеника обновити само, ако се изнесу нове чињенице или нова доказана сретства, која сама по себи или у вези са раније извиђеним доказима могу бити од важности да утврде кривицу окривљеника.

(2) Ако је јавни бележник осуђен на дисциплинску казну, може се допустити обновљење поступка на штету осуђеника само, ако бин ове чињенице или доказна сретства сама по себи или у вези с раније изнесеним доказима могла оправдати тежу казну.

§ 217. — На дисциплинску казну осуђени, његова удовица, родитељи или деца могу захтевати обновљење поступка и после извршене казне, ако изнесу нове чињенице или доказна сретства, која сама по себи или у вези са раније изнесеним доказима могу оправдати ослобођење или место строжије казне блажу казну.

§ 218. — (1) О обновљењу поступка одлучује без претходне усмене расправе онај дисциплински суд, који је судио у првом степену.

(2) Одлука ће се доставити молиоцу и вишем државном тужиоцу. Против ње може се изјавити жалба дисциплинском већу Касационог суда.

§ 219. — Одобрењем обнављања престаје пресуда да вреди у колико се тиче оне кривице, због које је обновљење одобрено. Обновљењем се ствар повраћа у стање истраге. Али дисциплински суд, који је допустио обновљење у корист, окривљеника, може по престанку вишег државног тужиоца изрећи одмах пресуду, којом окривљеника ослобађа или изриче блажу казну.

§ 220. — (1) Ако јавни бележник, у чију је корист одобрено обновљење поступка, буде поново осуђен, не може се против њега изрећи строжија казна од оне, на коју је био осуђен ранијом пресудом.

(2) При одмеравању казне имаће се у виду већ претрпљена казна.

Глава једанаеста. Јавни бележници као судски повереници

Провођење оставинских расправа

§ 221. — (1) Провођење оставинских расправа, уколико није засебним законима што друго наређено, спада по праву (§§ 222 и

224 ст. 1) у делокруг јавних бележника као судских повереника. У том циљу доставља суд јавном бележнику смртнице по којима је иза оставиоца остало имовине.

(2) Као судски повереник јавни бележник врши све послове око оставинског поступка, изузевши:

1) саслушање сведока усмених наредаба последње воље под заклетвом;

2) доношење решења о примању наследничких изјава;

3) доношење решења о упућивању странака на парницу, у случајевима протусловних наследничких изјава;

4) одобрење отуђења заоставштине или појединих предмета из заоставштине;

5) одобрење оставинске расправе;

6) доношење одлуке о уручењу (предаји) заоставштине.

(3) Јавни бележник је нарочито овлашћен да у оставинском поступку саслуша сведоке усмених наредаба последње воље без заклетве; да у случају потребе на самој оставинској расправи привремено, уз накнадно одобрење суда, поставља скрбнике отсутним и несвојевласним лицима; да саставља преглед (исказ) за оставштине и да уопште припреми све што је потребно за уручење заоставштине, уколико за то није потребна претходна судска одлука.

(4) Ако у једном седишту среског суда има више јавних бележника, Министар правде ће, по саслушању претседника апелационог суда и јавнобележничке коморе, одредити за сваког јавног бележника по могућности један рејон у том седишту. У таквим случајевима по-

слови око оставинског поступка у појединим оставинским предметима могу се поверити само оном јавном бележнику у чијем је рејону оставилац пре смрти имао своје пребивалиште. Сваке три године Министар правде, по предлогу претседника апелационог суда и јавнобележничке коморе, може извршити ново рејонирање.

§ 222. — (1) Суд може из важних разлога закључити, да сам проведе оставинску расправу. Против овога закључка нема правног лека. Исто тако може суд из важних разлога одузети јавном бележнику даље провођење оставинске расправе, које му је раније било поверено. Тај закључак, који мора бити образложен, има се доставити јавном бележнику и свима наследницима; јавни бележник и наследници могу против тога закључка уложити рекурс по прописима Закона о ванпарничном поступку. Овај рекурс има одгодну снагу.

(2) Наследници могу, ако су сви споразумни, у року од петнаест дана пошто буду од суда или јавног бележника обавештени о смрти оставиоца, изјавити суду, писмено или усмено, да ће сами провести оставинску расправу. У таквом случају наредиће суд јавном бележнику, којем је провођење оставинске расправе било поверено, да врати оставинске списе. Али ако наследници у року од месец дана не предложе суду писмено оведеној оставинској расправи и законом прописани преглед (исказ) раздеобе заоставштине или ако предложени списи оведеној расправи и

преглед не одговарају законским прописима, суд ће провођење оставинске расправе поновно поверити јавном бележнику. Суд може из важних разлога рок за предлагање списа оведеној оставинској расправи и прегледа примерено продужити. Против одлука суда донесених по прописима овога става нема места правном леку.

Други послови који се могу поверити јавном бележнику

§ 223. — (1) Суд може јавном бележнику поверити још и ове послове:

1) печатење и инвентарисање стечајне масе;

2) процене и дражбе покретних ствари и непокретнина у ванпарничном поступку; нарочито провађање добровољне дражбе;

3) у стварима од веће вредности расправе о раздеоби куповнине, прихода принудне управе и стечајне масе;

4) састављање или испитање тачности рачуна положених од старалаца, принудних и осталих управитеља већих имовина и

5) све оне послове, који им се по посебним законским прописима могу поверити.

(2) Поверени посао суд може у свако доба одузети јавном бележнику, ако за то има оправданих разлога.

(3) Јавни бележник је одговоран за сваку штету, коју као судски повереник својом кривицом нанесе странкама.

Положај и рад јавног бележника као судског повереника

§ 224. — (1) Уколико овај закон не садржи посебних наређења, за рад јавног бележника као судског повереника важе прописи за судове. Нарочито се имају у том погледу сходно примењивати прописи Грађанског парничног поступка о искључењу и изузимању судија. Да ли постоје разлози за искључење или изузимање јавног бележника одлучује суд, који га је поставио за свога повереника.

(2) Јавном бележнику као судском поверенику припада законска заштита као јавном чиновнику.

(3) Прописи који важе за достављање судских списа важе и за достављање позива, саопштења и одлука што их издаје јавни бележник као судски повереник; ова достављања могу се вршити или поштом, просто од поштарине, или преко општинских власти или преко суда.

(4) У вршењу судских налога може јавни бележник тражити правну помоћ, извештаје и потребне податке и од других власти; поднесци, којима то тражи, прости су од таксе.

(5) После извршења налога има јавни бележник без одлагања поднети извештај суду од којег је добио налог.

Надзор над радом јавног бележника као судског повереника

§ 225. — (1) Надзор над радом јавног бележника као судског повереника припада суду, који му је налог дао. Тај суд може глобом до

хиљаду динара принудити јавног бележника да изврши налог и да поднесе списе о повереном му послу.

(2) Против решења о глоби припада јавном бележнику у року од петнаест дана од доставе право жалбе на виши суд, који о томе коначно решава.

Чување списа о пословима јавног бележника као судског повереника

§ 226. — (1) Сви списи који се односе на предмете у којима је јавни бележник поступао као судски повереник чуваће се одвојено од других списа. Списи о сваком поједином предмету ставиће се у посебан омот.

(2) Ако јавни бележник буде премештен у други срез или иначе престане његова служба у дотадањем службеном месту, суд, који га је поставио за свога повереника, одузеће му све поверене списе да их преда вршиоцу дужности или наследнику јавног бележника или да их даље сам води.

*Глава дванаеста. Јавнобележничке награда**Награде за радње у својству јавног бележника*

§ 227. — (1) Јавни бележник сме за своје службене радње које је вршио у томе својству рачунати и узимати само награду по прописној тарифи. Уговори, да ће се јавном бележнику платити већа награда од оне из тарифе, забрањено су и правно неваљани.

(2) Само ако обављени посао захтева не-сразмерно велику припрему или много време-на, или је скопчан са нарочитим тешкоћама, студијама и одговорношћу или је од велике опсежности тако да је награда по тарифи недо-вољна, јавни бележник може рачунати већу на-граду, која одговара његовом увећаном труду.

(3) То исто вреди ако се на нарочити за-хтев странке посао изврши у времену између осамнаест и осам часова.

(4) Јавни бележник мора навести разлог, због кога је зарачунао увећану награду.

§ 228. — (1) Ако странка не пристане на награду, коју је рачунао јавни бележник, овај или странка може тражити, да ту награду од-мери срески суд у седишту јавног бележника.

(2) Суд ће се у првом реду држати јав-нобележничке односно адвокатске тарифе, а ако за известан посао није назначена у тарифи награда, а исто тако у случају § 227 став 2, одмериће ју по својој оцени, уважавајући при-том све околности појединог случаја, а на-рочито вредност предмета, опсег и тешкоћу по-сла, утрошено време и уложени труд.

(3) Против такве одлуке јавни бележник и странка имају право рекурса надлежном суду другог степена. Даљни правни лек није до-пуштен.

§ 229. — За започете послове, који су без кривице јавног бележника остали недовршени, јавном бележнику припада примерена награда,

која никако не може бити равна награди за довршени посао. Готови издаци и трошкови имају се и у овом случају потпуно накнадити.

§ 230. — За исплату награде одговарају, ако није што друго са јавним бележником уго-ворено, солидарно сва лица која су правни по-сао склопила или тражила рад јавног бележ-ника.

§ 231. — (1) Јавни бележник је овлашћен тражити да му се награда плати одмах по свр-шеном послу, а може тражити и примерени предујам за предузимање посла.

(2) Јавни бележник није дужан издати от-правке, изводе, преписе или потврде и друге врсте исправа пре него што му се плати награ-да. Ово наређење не односи се на рад јавног бележника као судског повереника.

§ 232. — За изворне исправе, отправке, изводе, преписе и потврде, које су због недо-статака форме или иначе због кривице јавног бележника неваљане или неупотребљиве, јав-ном бележнику не припада награда. Странка може тражити повратак плаћене награде.

§ 233. — Јавни бележник, који наплати награду већу него што му припада по тарифи или по закону дужан је повратити вишак, а по-ред тога одговара и дисциплински, уколико није тиме учинио дело кажњиво по кривичном закону.

§ 234. — ⁽¹⁾ Јавни бележник има на свакој исправи и на сваком отправку (§§ 1 и 2) појединачно и укупно забележити износ зарачунате награде.

⁽²⁾ На захтев странке има о њезином трошку још издати подробан рачун и признаницу о уплаћеној награди и трошковима.

Награде за радње као судског повереника

§ 235. — ⁽¹⁾ Награду јавног бележника као судског повереника има свагда утврдити и до судити суд, који је поставио јавног бележника за свога повереника. Забрањено је јавном бележнику, да се са странкама погађа о тим пристојбама или о награди.

⁽²⁾ Награду и трошкове јавног бележника као судског повереника наплаћује суд од странака по службеној дужности, по прописима који важе за судске пристојбе.

Држава не јамчи за наплативост.

Награда за заступање пред судом

§ 236. — ⁽¹⁾ Награда за заступање странке пред судом одређиваће се по прописима Закона о адвокатима.

⁽²⁾ Јавном бележнику припада у властитим стварима иста награда, која би му припадала да је дотичну ствар радио као адвокат које странке.

Издавање Шарифе о наградама јавних бележника

§ 237. — ⁽¹⁾ Министар правде, по саслушању јавнобележничких комора и апелационих судова, одредиће Уредбом тарифу, по којој ће се одмеравати награде за службено пословање јавних бележника, као и за послове јавних бележника као судских повереника. Утврђена тарифа може се према промењеним приликама мењати.

⁽²⁾ Министар правде се овлашћује та такву тарифу пропише и за награде јавних бележника за рад око састављања приватних исправа. Ако се таква тарифа пропише, аналогно ће се примењивати прописи §§ 227 и 228 о наградама већим од тарифских.

Глава тринаеста. Осигурање јавних бележника

§ 238. — ⁽¹⁾ Јавнобележничке коморе дужне су, најкасније у року од две године после ступања на снагу овога закона, путем осигурања за случај несреће, изнемоглости, старости и смрти обезбедити својим члановима и њиховим породицама нужно издржавање. Ближе одредбе о начину овог осигурања, нарочито о величини и плаћању приноса (улога), о условима и о величини примања, комора ће прописати нарочитим правилником. За тај правилник потребно је одобрење Министра правде. Одобрени правилник мора бити објављен у службеним новинама.

⁽²⁾ У циљу осигурања могу се удружити више јавнобележничких комора и створити заједнички фонд за осигурање.

Глава четрнаеста. Пискарачи (надписари)

§ 239. — ⁽¹⁾ Због пискарања (надриписа-рења) казниће се сва лица, која уз награду и у виду заната врше послове, који по овом закону спадају у делокруг јавног бележника.

⁽²⁾ У погледу казне за ова дела вреди пропис § 120 Закона о адвокатима.

⁽³⁾ Кривични поступак због пискарања може се повести по тужби државног тужиоца или јавнобележничке коморе, који имају сва права тужиоца.

Глава петнаеста. Прелазна и завршна наређења

§ 240. — Рад јавнобележничке коморе, њених скупштина и одбора, дисциплинског већа и фонда за осигурање као и рад савеза јавнобележничких комора не подлежи таксама нити поштарини.

§ 241. — Ратни инвалиди, који су учествовали у прошлим ратовима за ослобођење и уједињење, а који су правне науке свршили пре проглашења овог закона, могу одмах пошто положи судијски или адвокатски испит бити постављени за јавне бележнике ако нема запрека из §-а 9 овог закона и ако испуњавају услове из бр. 1 до 3 §-а 6 овог закона.

§ 242. — ⁽¹⁾ Наређења овог закона о вежби и условима за полагање испита, као и за постизање јавнобележничког места, не важе

за сва она лица која су у томе погледу у Краљевини Југославији већ испунила захтеве досадашњих закона и уредаба, који су до ступања на снагу овог закона важили у месту где су вржила вежбу, као ни за оне јавнобележничке приправнике, који су ступили у вежбу до 1 октобра 1929 године, све то ако су ранији услови за вежбу и за полагања испита повољнијих од садашњих.

⁽²⁾ Јавни бележници српско-хрватско-словеначке народности са територије бивше Аустро-Угарске, који постану држављани Краљевине Југославије, могу се по молби поставити за јавне бележнике без вежбе и без испита предвиђених у овом закону.

⁽³⁾ Јавнобележничким приправницима српско-хрватско-словеначке народности са помену-те територије урачунаће се, ако постану држављани Краљевине Југославије, време њихове досадашње јавнобележничке приправничке службе и признаће се ваљаност јавнобележничког, адвокатског или судијског испита, који су положили на поменутој територији.

§ 243. — ⁽¹⁾ За време од пет година по ступању на снагу овог закона могу се поставити за јавног бележника поред лица поменутих у § 8 и лица која су испунила услове из бр. 1, 2, 3, 4 и 6 §-а 6 овог закона. За исто време неће се примењивати пропис § 12 став 6.

⁽²⁾ Лица, која су у подручјима Апелационих судова у Београду и Скопљу и Великог суда у Подгорици пре ступања на снагу овог закона провела пет година на положају државног правобраниоца или судије или секретара

виших судова, могу бити постављени за јавне бележнике иако немају у § 6 бр. 5 прописане праксе ни судијског ни адвокатског испита.

§ 244. — ⁽¹⁾ Овлашћује се Министар правде:

1) да, изузетно од прописа § 10 став 2 и 3, у подручјима, у којима се установа јавног бележништва тек уводи, за време од десет година по ступању на снагу овог закона, за неке или за све судске срезове, пропише да једно јавно бележништво има да дође на сваких педесет хиљада становника и да споји два или више судских срезова који укупно немају више од педесет хиљада становника у једно јавно бележништво;

2) да у подручју Апелационог суда у Сплиту, по предлогу јавнобележничке коморе и апелационог суда, привремено или стално, споји два или више судских срезова, који укупно немају више од тридесет хиљада становника, у једно јавно бележништво;

3) да у подручју Апелационог суда у Љубљани, по предлогу јавнобележничке коморе и апелационог суда, за време од десет година од ступања на снагу овог закона, задржи постојећа јавнобележничка подручја и ако у њима нема законом одређеног броја становника (§ 10.)

⁽²⁾ Министар правде може, по саслушању јавнобележничке коморе и апелационог суда, опозвати наредбе издане у смислу прописа првог става овог параграфа.

§ 245. — За време од три године, рачунајући од дана ступања на снагу овог закона, где то прилике захтевају, може и адвокат бити заменик јавног бележника. Ту замену адвокат не може вршити дуже од три месеца у једној календарској години.

§ 246. — Овлашћује се Министар правде да у споразуму са Министром унутрашњих послова може уредбом прописати, да се на подручју ваљаности Закона о задругама од 9 маја 1889 године јавним бележницима повере расправе, припремне радње и израда основе решења око разлаза и деобе кућних задруга, издања отпремних исправа и осталих задружноправних предмета неспорне природе. Том ће се уредбом одредити и то, које ће радње остати придржане решавању управних власти.

§ 247. — Министар правде може за време од десет година од дана ступања на снагу овог закона наредити да, у подручјима, у којима се установа јавног бележника овим законом тек уводи, одбор јавнобележничке коморе има да врши прегледање поменуто у § 166 став 2 барем један пут у години.

§ 248. — Дисциплинске истраге које су поведене против јавних бележника и јавнобележничких приправника пре но што је овај закон ступио на снагу настављају се по прописима овог закона.

§ 249. — (1) До образовања јединственог Касационог суда за целу Краљевину, свуда где се у овом закону помиње „Касациони суд” има се разумети: Касациони суд у Београду за подручја апелационих судова у Београду и Скопљу, Сто седморице у Загребу за подручје Банског стола у Загребу, Одељење Б. Стола седморице у Загребу за подручје Виших земаљских судова у Љубљани и Сплиту, Врховни суд у Сарајеву за његово подручје, Велики суд у Подгорици за његово подручје и Одељење Б. Касационог суда у Сомбору за подручје апелационог суда у Новом Саду. Где се у овом закону помиње Врховни државни тужилац разумеваће се до образовања јединственог Врховног државног тужиоштва за целу Краљевину онај орган, који ће код највишег суда поменутог подручја вршити функције врховног државног тужиоца. Код Касационог суда у Београду и код Великог суда у Подгорици за време док не буду почели да раде органи Врховног државног тужиоштва одредиће Министар правде једног или више од судија који ће вршити те дужности.

(2) Функције апелационог суда по овоме закону вршиће за територију раније Босне и Херцеговине Врховни суд у Сарајеву, а за територију раније Краљевине Црне Горе Велики суд у Подгорици док се за те територије не образују апелациони судови.

§ 250. — (1) У року од два месеца по ступању на снагу овог закона у појединим подручјима, Министар правде ће по прописима

овог закона први пут уредбом утврдити број и седишта јавних бележника, и то по саслушању претседника апелационог суда.

(2) У року од два месеца од обнародовања уредбе поменуте у првом ставу извршиће се попуњавање јавнобележничких места установљених у смислу прописа првог става.

(3) У подручјима, у којима установа јавног бележништва већ постоји, сви јавни бележници, који се затеку, стављају се даном ступања на снагу овог закона на расположење. Они имају да и даље врше своје звање док се не изврши ново попуњавање јавнобележничких места у смислу прописа става 2 и док новопостављени јавни бележници не наступе своју дужност.

§ 251. — У року од тридесет дана по истеку рокова наведених у претходном параграфу, претседници апелационих судова у седиштима, у којим се имају основати јавнобележничке коморе по овом закону, сазваће на конституирајућу скупштину тих комора јавне бележнике са подручја појединих комора. На том збору председаваће по годинама најстарији јавни бележник.

§ 252. — (1) Јавни бележници, који поред јавног бележништва врше сада и адвокатуру, имају у року од тридесет дана пошто буду обавештени да су у смислу § 250 наново постављени за јавне бележнике пријавити свом надлежном суду, које од тих двају звања желе задржати.

(²) Ако то у горњем року не учине, сматра се да су се одрекли јавног бележништва.

§ 253. — (¹) Овај закон ступа у живот када буде обнародован у Службеним новинама, а обавезну снагу добија у подручјима Апелационих судова у Београду и Скопљу и Великог суда у Подгорици када то Министар правде одреди уредбом изданом у сагласности са Претседником Министарског савета, а у осталим подручјима по истеку два месеца после обнародовања.

(²) Пошто овај закон добије обавезну снагу у појединим подручјима, престају у тим подручјима важити сви ранији прописи, који уређују предмете овога закона, а који су њему противни.

(³) Министар правде овлашћује се да изда све правилнике и уредбе потребне за извршење овог закона.

(Службене новине Бр. 220. — LXXVI о
26. септембра, 1930. — II год.).

Ј. В.
38720

